

(คำแปลอย่างไม่เป็นทางการ)

แผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

(ค.ศ. 2009 - 2015)

I. บทนำ

1. ผู้นำอาเซียนเห็นชอบต่อปฏิญญาอาเซียนคอนคอร์ด์สอง (บาห์ลี คอนคอร์ด์สอง) ที่บาห์ลี ประเทศอินโดนีเซีย เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2546 เพื่อจัดตั้งประชาคมอาเซียนในปี 2563 ประชาคมอาเซียนที่จัดตั้งขึ้นประกอบด้วย 3 เสา คือ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ซึ่งเกี่ยวข้องและส่งเสริมซึ่งกันและกันเพื่อวัตถุประสงค์ในการที่จะทำให้เกิดสันติภาพที่ยั่งยืน ความมั่นคง และความเจริญรุ่งเรืองในภูมิภาค
2. ที่ประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 12 เมื่อวันที่ 13 มกราคม 2550 ที่เมืองเซบู ประเทศฟิลิปปินส์ ผู้นำเน้นย้ำคำมั่นในเรื่องการเร่งรัดการจัดตั้งประชาคมอาเซียน ในปี 2558 โดยได้ลงนามในปฏิญญาเซบูว่าด้วยการเร่งรัดการจัดตั้งประชาคมอาเซียน ปี 2558
3. ที่ประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 13 ที่ประเทศสิงคโปร์ เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2550 ได้เห็นพ้องให้จัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและ

วัฒนธรรมอาเซียนเพื่อรองรับการดำเนินมาตรการต่างๆ เพื่อส่งเสริมการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

II. คุณลักษณะและองค์ประกอบ

4. ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน หรือ เอเอสซีซีซี มีเป้าหมายประการแรกที่จะทำให้เกิดประชาคมอาเซียนที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง และเป็นสังคมที่รับผิดชอบเพื่อก่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและความเป็นเอกภาพในหมู่ประชาชาติและประชาชนอาเซียน โดยเสริมสร้างอัตลักษณ์ร่วมกัน สร้างสังคมที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน ประชาชนมีส่วนร่วม โดยมีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่และสวัสดิการของประชาชนดีขึ้น
5. ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ตอบสนองต่อความต้องการของภูมิภาคในการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยดำเนินกิจกรรมที่เน้นการให้ความสำคัญกับประชาชนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อมุ่งไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนจะช่วยสนับสนุนการสร้างพื้นฐานที่แข็งแกร่งสำหรับความเข้าใจอันดี การเป็นเพื่อนบ้านที่ดี และการแบ่งปันความรับผิดชอบ
6. ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ถูกกำหนดลักษณะโดยวัฒนธรรมที่ยึดหยุ่น ยึดมั่นในหลักการ มีความร่วมมือ มีความรับผิดชอบร่วมกันเพื่อส่งเสริมการพัฒนามนุษย์และสังคม เคารพในเสรีภาพขั้นพื้นฐาน ความเท่าเทียมทางเพศ การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและการส่งเสริมความยุติธรรมทางสังคม

7. ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนเคารพในความแตกต่างทางวัฒนธรรม ภาษา และศาสนาของประชาชนอาเซียน จึงได้เน้นคุณค่าร่วมกัน ท่ามกลางความเป็นเอกภาพในความหลากหลาย โดยปรับให้เข้ากับสถานการณ์ โอกาส และสิ่งท้าทายในปัจจุบัน
 8. ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ให้ความสำคัญกับมิติทางสังคมในเรื่องการลดช่องว่างการพัฒนา โดยขจัดความแตกต่างทางการพัฒนาระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน
 9. ตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนครอบคลุมคุณลักษณะ ดังนี้ ก. การพัฒนามนุษย์ ข. การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม ค. ความยุติธรรมและสิทธิ ง. ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม จ. การสร้าง อัตลักษณ์อาเซียน ฉ. การลดช่องว่างการพัฒนา
- A. การพัฒนามนุษย์**
10. อาเซียนจะส่งเสริมความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน โดยประชาชนเข้าถึงโอกาสอย่างเที่ยงธรรมในการพัฒนามนุษย์ โดยส่งเสริมและลงทุนในด้านการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต การฝึกอบรมและการเสริมสร้างขีดความสามารถ ส่งเสริมนวัตกรรมและการประกอบการ ส่งเสริมการใช้ภาษาอังกฤษ เทคโนโลยีสารสนเทศ วิทยาศาสตร์เชิงประยุกต์และเทคโนโลยีในการดำเนินกิจกรรมการพัฒนาทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ
- A1. ให้ความสำคัญกับการศึกษา**

11. เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์: เน้นการบูรณาการด้านการศึกษาให้เป็นวาระการพัฒนาของอาเซียน การสร้างสังคมความรู้ โดยส่งเสริมการเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง ส่งเสริมการเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กปฐมวัย และการสร้างความตระหนักรู้เรื่องอาเซียนในกลุ่มเยาวชน ผ่านทางการศึกษาและกิจกรรมต่างๆ เพื่อสร้างอัตลักษณ์อาเซียนบนพื้นฐานของมิตรภาพและความร่วมมือซึ่งกันและกัน

มาตรการ:

- i. ประเทศสมาชิกอาเซียนเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานภายในปี 2558 โดยจัดการไม่รู้หนังสือ และให้หลักประกันทางการศึกษาภาคบังคับอย่างเท่าเทียมกันทุกเพศ โดยเปิดโอกาสอย่างเท่าเทียม โดยไม่คำนึงถึงสถานะทางสังคม เชื้อชาติหรือชาติพันธุ์ หรือความพิการ โดยมีเป้าหมายที่จะบรรลุร้อยละเจ็ดสิบภายในปี 2554
- ii. ปรับปรุงคุณภาพและความเหมาะสมของการศึกษารวมทั้งการฝึกอบรมทางด้านเทคนิค วิชาชีพและทักษะ ในการศึกษาในภูมิภาคอาเซียน โดยพัฒนาโครงการให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการ รวมทั้งการฝึกอบรมครูผู้สอนและจัดโครงการแลกเปลี่ยนเจ้าหน้าที่ด้านการศึกษาาระดับสูงภายในปี 2552 โดยเฉพาะในประเทศกัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม - ซีแอล เอ็ม วี
- iii. ทบทวนเป็นระยะในเรื่องโครงการให้ทุนของอาเซียน เพื่อให้ทุนการศึกษา มีลักษณะสมเหตุสมผล และมีความสอดคล้องกัน เพื่อผลลัพธ์ที่ดีขึ้น

- iv. ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศในการส่งเสริมการศึกษา และการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยเฉพาะในกลุ่มที่ถูกละเลย โดยการเปิดกว้าง การศึกษาทางไกลและการศึกษาทางอินเทอร์เน็ต
- v. ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายทางด้านการศึกษาในทุกระดับ ระหว่าง สถาบันการศึกษา และสานต่อการสร้างเครือข่ายระหว่างมหาวิทยาลัย ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนนักเรียน เจ้าหน้าที่ด้านการ ศึกษาและการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เชี่ยวชาญ รวมทั้งจัดตั้งกลุ่มวิจัย ระหว่างสถาบันการศึกษาชั้นสูงในอาเซียน โดยประสานความร่วมมือ อย่างใกล้ชิดกับองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ซี มีโอ) และเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (เอยูเอ็น)
- vi. ส่งเสริมการเข้าถึงการศึกษาอย่างเท่าเทียม สำหรับสตรีและเด็กผู้หญิง และส่งเสริมการแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดี ในเรื่องความละเอียดอ่อน ทางเพศในหลักสูตรการศึกษา
- vii. เสริมสร้างการประสานงานกับองค์การระหว่างประเทศ และองค์การ ในระดับภูมิภาคทางด้านการศึกษา เพื่อเสริมสร้างคุณภาพของ การศึกษาในภูมิภาค
- viii. บรรลุเรื่องค่านิยมร่วมและมรดกทางวัฒนธรรมในหลักสูตร รวมทั้ง พัฒนาสื่อการสอนในเรื่องดังกล่าว โดยเริ่มในปี 2551
- ix. จัดทำหลักสูตรเกี่ยวกับอาเซียนศึกษาทั้งในระดับประถม มัธยมและ การศึกษาชั้นสูง

- x. สานต่อโครงการพัฒนาผู้นำเยาวชนอาเซียนและโครงการใกล้เคียง ที่มีเป้าหมายเดียวกัน และส่งเสริมการสร้างเครือข่ายศิษย์เก่าโครงการเยาวชนอาเซียนเพื่อส่งเสริมความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และความเข้าใจซึ่งกันและกัน
- xii. สนับสนุนการเรียนภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียน และส่งเสริมการแลกเปลี่ยนผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษา
- xiii. จัดการแข่งขันกีฬาอาเซียนระดับมหาวิทยาลัย เยาวชนอาสาสมัครอาเซียนเพื่อสันติภาพ เกมสัปดาห์คอมพิวเตอร์อาเซียน การแข่งโอลิมปิกวิทยาศาสตร์อาเซียน เพื่อส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์และความเข้าใจในหมู่เยาวชนของภูมิภาค
- xiv. สานต่อการดำเนินโครงการรางวัลเยาวชน อาทิ รางวัลวันเยาวชนอาเซียน และโครงการสืบบงค์กรเยาวชนที่ประสบความสำเร็จ (เทโยอาเซียน) เพื่อเป็นการแสดงการยอมรับบุคคลและองค์กรเยาวชนที่มีบทบาทช่วยส่งเสริมความคิดเกี่ยวกับอาเซียน และคุณค่าเกี่ยวกับอาเซียนในหมู่เยาวชนทั่วภูมิภาค
- xv. ดำเนินการจัดตั้งกองทุนสำหรับเยาวชนอาเซียนเพื่อสนับสนุนโครงการและกิจกรรมต่างๆ ของเยาวชนในอาเซียน
- xvi. จัดตั้งเวทีเพื่อเสริมสร้างเครือข่ายและแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดในเรื่องยุทธศาสตร์และกลไกการพัฒนาเด็กและเยาวชนในอาเซียน
- xvii. แลกเปลี่ยนนักแสดงทางวัฒนธรรมและนักวิชาการระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนผ่านระบบการศึกษาเพื่อให้เข้าถึงมากขึ้นและมีความ

เข้าใจในเรื่องความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมของประเทศสมาชิก
อาเซียน

- xvii. ส่งเสริมให้มีทางเลือกในการศึกษาระดับสูงในประเทศสมาชิกอาเซียน
ผ่านโครงการหนึ่งหลักสูตรในต่างประเทศหรือหนึ่งปีในต่างประเทศ
- xviii. สนับสนุนให้ประชาชนในประเทศสมาชิกอาเซียนมีความเชี่ยวชาญ
ภาษาอังกฤษ เพื่อให้สามารถติดต่อสื่อสารกันได้โดยตรง และสามารถ
เข้าไปมีส่วนร่วมกับชุมชนนานาชาติ
- xix. ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- xx. ดำเนินการจัดตั้งตัวชี้วัดการพัฒนาเยาวชนอาเซียนเพื่อประเมินผลที่
ได้รับและประสิทธิภาพของโครงการเยาวชนต่างๆ ในภูมิภาคเพื่อช่วย
ประเทศสมาชิกในการวางแผนกิจกรรมเยาวชนใหม่
- xxi. ส่งเสริมการพัฒนาเรื่องการดูแลเด็กเล็กโดยการแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติ
ที่ดีที่สุด ประสบการณ์และการเสริมสร้างขีดความสามารถ

A2. การลงทุนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

- 12. เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์: ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ของ
อาเซียน โดยดำเนินกิจกรรมเชิงยุทธศาสตร์และพัฒนาคุณสมบัติ ความ
สามารถ การเตรียมความพร้อมที่ดีให้กับแรงงานอาเซียนเพื่อที่จะเอื้อต่อการ
รับมือกับประโยชน์และกับสิ่งท้าทายต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นจากการรวมตัวใน
ภูมิภาคได้

มาตรการ:

- i. จัดทำการสำรวจในปี 2552 และเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้กับศูนย์การเรียนรู้ที่มีอยู่ในเรื่องการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในภูมิภาคอาเซียน
- ii. ส่งเสริมการใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาทางธุรกิจระหว่างประเทศในสถานที่ทำงาน
- iii. จัดทำการประเมินเพื่อกำหนดความต้องการการฝึกอบรมในอาเซียน โดยเฉพาะในประเทศกัมพูชา ลาว และเวียดนาม เพื่อร่วมกันจัดทำโครงการความร่วมมือทางด้านวิชาการสำหรับผู้ใช้งาน
- iv. ส่งเสริมทักษะทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้กับผู้ใช้งานในอาเซียนโดยการจัดหลักสูตรหรือ โครงการฝึกอบรมร่วมกัน
- v. จัดการฝึกอบรมทักษะเพื่อคำนึงถึงความแตกต่างทางเพศสำหรับผู้ฝึกในประเทศสมาชิกอาเซียน โดยเฉพาะประเทศกัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม ภายในปี 2553
- vi. ออกแบบและดำเนินโครงการฝึกอบรมที่จะสนองตอบความต้องการของโรงงานอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าเพิ่มสูง เพื่อช่วยเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของอาเซียนในระดับโลก
- vii. จัดทำแผนปฏิบัติงานความร่วมมือระดับภูมิภาคสำหรับการพัฒนาทักษะในสตรี เยาวชน และผู้พิการ

- viii. จัดการแข่งขันด้านทักษะในอาเซียนเป็นประจำเพื่อสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาในหมู่ผู้ใช้แรงงานในอาเซียน โดยเฉพาะความพยายามที่จะบรรลุมาตรฐานในเรื่องขีดความสามารถของภูมิภาค

A3. ส่งเสริมการจ้างงานที่เหมาะสม

- 13. เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์: เน้นส่งเสริมให้รวมหลักการการทำงานอย่างถูกต้องและเหมาะสมไว้ในวัฒนธรรมการทำงานของอาเซียนรวมถึงสุขภาพและความปลอดภัยในที่ทำงาน และทำให้เกิดความมั่นใจว่าการส่งเสริมการบริหารกิจการจะเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายการจ้างงานของอาเซียนเพื่อให้บรรลุผลตามยุทธศาสตร์การจ้างงาน

มาตรการ:

- i. เสริมสร้างขีดความสามารถของภาครัฐในการติดตามตลาดแรงงานและตัวชี้วัดทรัพยากรมนุษย์และคิดค้นนโยบายรองรับผลกระทบต่อสังคม
- ii. จัดทำกรอบด้านทักษะระดับชาติเพื่อนำไปสู่การยอมรับทักษะในระดับอาเซียน
- iii. พยายามจัดตั้งเครือข่ายผู้เชี่ยวชาญด้านอุตสาหกรรมในอาเซียน เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างอุตสาหกรรมที่แข็งแกร่ง มีความกลมกลืน มีผลผลิตมากขึ้นและมีงานที่ดี ภายในปี 2553
- iv. ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการในเรื่องความปลอดภัยในวิชาชีพและกรอบสุขภาพในระดับชาติสำหรับอาเซียนตามที่ได้รับการยืนยันโดยอาเซียน-โอเชเนีย

A4. ส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศ (ไอซีที)

14. เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์: เน้นการดำเนิน โครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่ ส่งเสริมการปฏิบัติตามข้อริเริ่มของภูมิภาคด้าน ไอซีที

มาตรการ:

- i. ดำเนิน โครงการเสริมสร้างขีดความสามารถ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ด้าน ไอซีทีในอาเซียน โดยเฉพาะในกลุ่มสตรี เด็ก ผู้สูงวัย และผู้พิการ
- ii. ส่งเสริมการใช้ไอซีทีในเชิงบวก โดยเฉพาะอินเทอร์เน็ต
- iii. สนับสนุนการใช้ไอซีทีในทุกระดับการศึกษา
- iv. ริเริ่มการเริ่มใช้ไอซีทีใน โรงเรียนประถมให้เร็วขึ้น
- v. ส่งเสริมการใช้ไอซีทีเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ทางอินเทอร์เน็ต
- vi. พัฒนาผู้ใช้แรงงานและกำลังคนเพื่อการมีวิชาชีพและความชำนาญ ทางด้าน ไอซีที

A5. การอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเชิงประยุกต์

15. เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์: พัฒนานโยบายและกลไกเพื่อสนับสนุนความร่วมมือในด้านการวิจัย การพัฒนาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การถ่ายทอดเทคโนโลยีรวมทั้งในเชิงพาณิชย์ การจัดตั้งเครือข่ายสถาบัน

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

มาตรการ:

- i. จัดตั้งเครือข่ายศูนย์การเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมความร่วมมือและแลกเปลี่ยนการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและการค้า และการวิจัยร่วมกันและการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีภายในปี 2554
- ii. เสริมสร้างการทำวิจัยร่วมกันและการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเชิงประยุกต์เพื่อการเสริมสร้างให้ประชาคมมีความกินดีอยู่ดี
- iii. อำนวยความสะดวกในเรื่องการแลกเปลี่ยนและเคลื่อนย้ายนักวิทยาศาสตร์และนักวิจัยจากสถาบันทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทั้งของภาครัฐและเอกชน โดยให้สอดคล้องกับกฎหมายกฎระเบียบและนโยบายระดับชาติ
- iv. จัดตั้งพันธมิตรทางยุทธศาสตร์ร่วมกับภาคเอกชนเพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านการวิจัยและการพัฒนา รวมทั้งการถ่ายทอดเทคโนโลยีและการค้า
- v. ให้ทุนการศึกษาในอาเซียนเพื่อสนับสนุนสถาบันวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเสมือนจริงอาเซียน(เอวิสท์) และกิจกรรมทางด้านวิทยาศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

- vi. เพิ่มการตระหนักรับรู้ในเรื่องวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีเชิงประยุกต์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน จัดทำตัวชี้วัดทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี เพื่อให้ผู้วางแผนด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมใช้ประโยชน์ในการพัฒนาอุตสาหกรรมทางด้านทรัพยากรมนุษย์
- vii. ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ประโยชน์เครือข่ายทางด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีอาเซียน และเครือข่ายวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีอื่นๆ
- viii. ส่งเสริมการพัฒนาการใช้และการแลกเปลี่ยนการใช้ระบบดิจิทัลในประเทศสมาชิกอาเซียน

A6. เสริมสร้างทักษะในการประกอบการสำหรับสตรี เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

16. **เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์:** เน้นส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสตรี เยาวชน ผู้สูงอายุ ผู้พิการ กลุ่มผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มชายขอบในกำลังแรงงานที่มีผลผลิต โดยการฝึกอบรมการฝีมือเพื่อปรับปรุงคุณภาพความเป็นอยู่ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมการพัฒนาชาติและการรวมตัวทางเศรษฐกิจของอาเซียน

มาตรการ:

- i. จัดตั้งเวทีอาเซียนด้านผู้ประกอบการเยาวชน ภายใต้กรอบความร่วมมือรายสาขาด้านแรงงาน เยาวชน การศึกษา ภายในปี 2552
- ii. จัดตั้งเครือข่ายผู้ประกอบการสตรี ภายในปี 2553 และส่งเสริมบรรยากาศสำหรับผู้ประกอบการสตรีในภูมิภาค รวมทั้งการเข้าถึง

เงินกู้/สินเชื่อรายย่อยไร้หลักประกัน เทคโนโลยี การฝึกอบรม การตลาด และการให้บริการการคุ้มครองทางสังคม

- iii. สร้างเครือข่ายผู้เชี่ยวชาญในเรื่องการประกอบการ โดยเฉพาะในการฝึกอบรมทางด้านทักษะสำหรับเด็กที่ออกจากโรงเรียน ผู้สูงอายุและผู้พิการ ภายในปี 2553

A7. พัฒนาสมรรถภาพของระบบราชการ

17. เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์: เน้นการจัดตั้งระบบราชการที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส มีความรับผิดชอบและมีความน่าเชื่อถือ โดยการเพิ่มขีดความสามารถของทรัพยากรบุคคลในระบบราชการของอาเซียน และเพิ่มความร่วมมือระหว่างรัฐสมาชิกอาเซียน

มาตรการ:

- i. พัฒนายุทธศาสตร์เพื่อดำเนินการตามแผนปฏิบัติการการประชุมอาเซียนว่าด้วยกิจการด้านพลเรือน (เอซีซีเอสเอ็ม) (2551-2555) ภายในปี 2552
- ii. ให้เอซีซีเอสเอ็มสนับสนุนการประสานงานในอาเซียนเพื่อให้ระบบราชการมีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบต่อสาธารณชนและมีธรรมาภิบาล รวมทั้งสนับสนุนการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการในด้านเหล่านี้ ประจำปี โดยให้เริ่มตั้งแต่ปี 2551

- iii. เสริมสร้างขีดความสามารถของศูนย์ทรัพยากรอาเซียนภายใต้เอซีซีเอสเอ็ม เพื่อพัฒนาและจัด โครงการฝึกอบรมเพื่อช่วยประเทศสมาชิกอาเซียน
- iv. พัฒนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญและผู้ฝึกเพื่อเป็นทรัพยากรบุคคลในโครงการฝึกอบรมและเสริมสร้างขีดความสามารถของพลเรือน
- v. พัฒนาคู่มือและหลักสูตรที่เหมาะสมสำหรับเพศและการพัฒนา และหลักจริยธรรมและธรรมาภิบาล สำหรับการแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน
- vi. พัฒนาและจัด โครงการฝึกอบรมโดยเน้นการเสริมสร้างขีดความสามารถเพื่อแลกเปลี่ยนกันในระบบราชการอาเซียนภายใต้การประชุมอาเซียนว่าด้วยกิจการด้านพลเรือน
- vii. กระชับความร่วมมือในการประสานงานเพื่อบรรลุการพัฒนาพลเรือนที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล มีความสามารถ น่าเชื่อถือและตอบสนองต่อระบบราชการในอาเซียน โดยดำเนินผ่านกิจกรรมของศูนย์ทรัพยากรอาเซียนต่างๆ (เออาซี) ครอบคลุมความร่วมมือรายสาขา และกิจกรรมระดับภูมิภาคที่สนับสนุนการดำเนินการสาขาความสำคัญของเอซีซีเอสเอ็ม
- viii. จัดทำนโยบายและ โครงการภายใต้การรณรงค์ที่ยั่งยืนในระบบราชการ เพื่อให้แผนงานเอซีซีเอสเอ็ม (2551-2555) บรรลุผลสำเร็จ ส่งเสริมความโปร่งใส ความซื่อสัตย์ คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม เคารพหลักสิทธิมนุษยชนและความเท่าเทียมทางเพศ ใส่ใจและปฏิบัติอย่างเป็นพิเศษต่อ

คนยากไร้ รวมถึงให้ข้าราชการอาเซียนผู้ซึ่งควรจะเป็นผู้นำและผู้ให้การสนับสนุนเป้าหมายของเอเอสซีซี

- ix. เพิ่มและจัดตั้งกลไกเพื่อการบริการสาธารณะที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งมาตรฐานการบริการ ปฏิกริยาจากประชาชน และระบบจัดอันดับแสดงฐานะการผลิต
- x. ขยายบทบาทของประชาสังคมและกลุ่มประชาชน ในหลักจริยธรรมและธรรมาภิบาล

B. การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม

- 18. อาเซียนมีพันธกรณีในการส่งเสริมความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนโดยลดความยากจนและส่งเสริมการคุ้มครองและสวัสดิการสังคม การสร้างสภาพแวดล้อมที่มั่นคง ปลอดภัย และปลอดภัยเสถียร การเตรียมความพร้อมเรื่องภัยพิบัติ และการจัดการกับข้อกังวลเกี่ยวกับการพัฒนาสุขภาพ

B1. การขจัดความยากจน

- 19. เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์: เน้นการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำในด้านสังคมและเศรษฐกิจระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน รวมถึงการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (เอ็มดีจี) ของสหประชาชาติ ในด้านการกำจัดความยากจนและความหิวโหย

มาตรการ:

- i. พัฒนาและดำเนินการตามแผนงานอาเซียนเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษของสหประชาชาติโดยหารือกับกรอบสาขาความร่วมมือต่างๆ เพื่อจะกำหนดและขยายความร่วมมือทางวิชาการในการลดความยากจน
- ii. สนับสนุนข้อริเริ่มที่ขับเคลื่อนโดยประเทศสมาชิกอาเซียนในการลดความยากจนเพื่อนำไปสู่การลดช่องว่างทางการพัฒนาระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน
- iii. เพิ่มความพยายามในการดำเนินโครงการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความยากจน โดยเฉพาะในด้านโครงสร้างพื้นฐานในชนบท แหล่งน้ำ สุขากิจบาล ภายใต้ข้อริเริ่มเพื่อการรวมตัวของอาเซียน และกรอบความร่วมมือในอนุภูมิภาคอื่นๆ
- iv. ปรับปรุงขีดความสามารถของอาเซียนในการประเมินความยากจนอย่างง่ายและสามารถปฏิบัติได้และติดตามกลยุทธ์ในการลดความยากจนภายใต้ระบบที่มีค่ากำหนด โดยครอบคลุมให้มากที่สุด
- v. ให้ความช่วยเหลือครอบครัวที่ยากจนด้วยระบบสนับสนุนที่เหมาะสมเพื่อให้คนเหล่านั้นพึ่งพาตนเองได้
- vi. กระชับความร่วมมือของอาเซียนในด้านเงินทุนกู้ยืมขนาดเล็ก รวมทั้งกระชับความร่วมมือและเครือข่ายระหว่างสถาบันด้านการเงินในพื้นที่ยากจนโดยคำนึงถึงค่านิยมและประเพณีท้องถิ่นรวมทั้งการรับมือกับปัญหาความยากจนในกลุ่มสตรี

- vii. พยายามจัดตั้งธนาคารข้อมูลอาเซียนในเรื่องความยากจนและ โครงการลดความยากจน โดยแบ่งปันข้อมูลระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน
- viii. สานต่อการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแนวปฏิบัติที่ดีที่สุด โดยการ จัดสัมมนาและสัมมนาเชิงปฏิบัติการในเรื่องการลดความยากจนเป็น ประจำในประเทศสมาชิกอาเซียนและประเทศคู่เจรจา
- ix. จัดตั้งเครือข่ายอาเซียนด้านการพัฒนาครอบครัว
- x. สนับสนุนขบวนการอาสาสมัครชนบทและให้มีการแลกเปลี่ยน ผู้เชี่ยวชาญเยาวชนวิชาชีพด้านการพัฒนาชนบทในอาเซียน

B2. เครือข่ายความปลอดภัยทางสังคมและความคุ้มกันจากผลกระทบด้านลบจาก การรวมตัวอาเซียนและโลกาภิวัตน์

20. เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์: ให้ความมั่นใจว่าประชาชนอาเซียนทุกคนได้รับ สวัสดิการสังคมและการคุ้มกันจากผลกระทบเชิงลบจากโลกาภิวัตน์และการ รวมตัว โดยพัฒนาคุณภาพ ความครอบคลุม และความยั่งยืนของการคุ้มครอง ทางสังคม และเพิ่มความสามารถในการจัดการความเสี่ยงทางด้านสังคม

มาตรการ:

- i. จัดการสำรวจระบอบการปกป้องทางด้านสังคมที่มีอยู่ในอาเซียน
- ii. ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดในเรื่องระบบความมั่นคง ทางด้านสังคม

- iii. ให้มีเรื่องการป้องกันทางด้านสังคมในความร่วมมืออาเซียนในด้านแนวปฏิบัติที่เกี่ยวกับแรงงาน
- iv. พิจารณาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งระบบประกันสังคมที่จะครอบคลุมแรงงานอย่างไม่เป็นทางการ
- v. จัดตั้งเครือข่ายหน่วยงานที่ทำหน้าที่ดูแลสังคมในการส่งเสริมการกินดีอยู่ดีและชีวิตความเป็นอยู่ของคนจน คนด้อยโอกาส คนที่ถูกกล่และคนที่ถูกเอาเปรียบที่ได้รับผลกระทบจากกระบวนการรวมตัวและโลกาภิวัตน์
- vi. ศึกษากลไกการจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติทางด้านเกษตร ป่าไม้และประมง
- vii. จัดทำวิจัยในเรื่องผลกระทบที่เกิดจากการรวมตัวทางเศรษฐกิจและโลกาภิวัตน์ในมุมมองทางเพศที่เกี่ยวข้องเพื่อเตรียมการในมาตรการที่แต่ละเพศจะมีส่วนร่วมอย่างเหมาะสม
- viii. ดำเนินการที่เหมาะสมและออกมาตรการป้องกันการใช้อินเตอร์เน็ตในทางที่ผิดและการกระทำอนาจารต่อผู้หญิง เด็กและกลุ่มอื่นๆ
- ix. ดำเนินการที่เหมาะสมและออกมาตรการป้องกันการใช้อินเตอร์เน็ตในการก่อวินาศกรรม สร้างความเกลียด การแบ่งแยกและการไม่ยอมรับความคิดที่แตกต่าง
- x. กระชับความร่วมมือของอาเซียนในการปกป้องแรงงานย้ายถิ่นฐานที่เป็นสตรี

B3. ส่งเสริมความมั่นคงและความปลอดภัยด้านอาหาร

21. เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์: ให้ความมั่นใจว่าประชาชนอาเซียนทุกคนมีอาหารเพียงพอตลอดเวลาและให้ความมั่นใจในความปลอดภัยด้านอาหารในรัฐสมาชิกอาเซียน

มาตรการ:

- i. ปรับกฎระเบียบทางด้านความมั่นคงทางอาหารระดับชาติให้เข้ากับมาตรฐานระดับนานาชาติที่ได้รับการยอมรับ รวมทั้งมาตรการการกักกันและการตรวจสอบสำหรับการเคลื่อนย้ายพืชและสัตว์และผลผลิตที่ทำจากพืชและสัตว์
- ii. เสริมสร้างงานภายใต้คณะทำงานผู้ประสานงานเรื่องความมั่นคงด้านอาหารเพื่อประสานงานกับหน่วยงานหลักและหน่วยงานย่อยด้านอาหารของอาเซียนได้ดีขึ้นรวมทั้งการปฏิบัติแผนงานต่างๆ
- iii. ส่งเสริมให้ผู้ผลิตทุกระดับผลิตอาหารที่ปลอดภัยและดีต่อสุขภาพ
- iv. จัดทำกรอบกฎหมายในด้านอาหารที่เป็นแบบอย่างและเสริมสร้างการตรวจสอบอาหาร ระบบการออกใบรับรอง ตั้งแต่ทุ่งนาถึงโต๊ะอาหารในประเทศสมาชิกอาเซียน
- v. สร้างเครือข่ายของห้องปฏิบัติการด้านอาหารที่มีประสิทธิภาพของประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่ออำนวยความสะดวก ในการแลกเปลี่ยน

- ข่าวสาร ข้อมูล การค้นหาประสบการณ์ แนวปฏิบัติการที่ดีที่สุดที่เกี่ยวกับห้องปฏิบัติการด้านอาหาร และเทคโนโลยีใหม่ๆ
- vi. เสริมสร้างขีดความสามารถของประเทศสมาชิกอาเซียนในการวิเคราะห์เรื่องความเสี่ยง
 - vii. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและบทบาทของผู้บริโภคในด้านความปลอดภัยอาหาร
 - viii. ส่งเสริมบทบาทของคณะกรรมการการสำรองอาหารเพื่อความมั่นคงของอาเซียน (เอเอฟเอสอาบี) รวมทั้งเพิ่มการสำรองอาหารหลักในภูมิภาค
 - ix. เสริมสร้างความร่วมมือกับสถาบันทั้งในระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติและองค์กรเอกชนเพื่อประกันความมั่นคงทางอาหารในภูมิภาค
 - x. จัดตั้งเครือข่ายเพื่อส่งเสริมความร่วมมือการค้าอาหารทั้งในและนอกอาเซียนเพื่อความมั่นคงในการแจกจ่ายอาหารในภูมิภาค
 - xi. สร้างหลักประกันให้มีอาหารตลอดเวลาสำหรับประชาชนอาเซียน
 - xii. สนับสนุนให้ใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในการปลูกและผลิตอาหาร
 - xiii. ปรับปรุงคุณภาพของระบบการตรวจสอบคุณภาพและประสิทธิภาพในการรับมือกับโรคที่ติดจากอาหารและการระบาดของโรคอาหารเป็นพิษ โดยให้มีการแบ่งปันข้อมูลและแลกเปลี่ยนความเชี่ยวชาญ

- xiv. ส่งเสริมการสนับสนุนให้ผู้ผลิตผลิตอาหารที่ปลอดภัยและดีต่อสุขภาพ ผ่านทางการศึกษาและการสื่อสาร ไปยังกลุ่มชุมชนเพื่อให้เป็นกำลังที่จะสนับสนุนอาหารปลอดภัย
- xv. หาโอกาสจัดการหารือ การประชุม เพื่อประสานความร่วมมือระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อช่วยส่งเสริมความมั่นคงและความปลอดภัยด้านอาหาร
- xvi. บูรณาการมาตรการดังกล่าวข้างต้นเข้าไว้ในแผนปฏิบัติการอย่างครอบคลุม โดยมีเป้าหมายในการปรับปรุงอาหารให้ดีต่อสุขภาพมากขึ้น

B4. การเข้าถึงการดูแลสุขภาพและส่งเสริมการดำรงชีวิตที่มีสุขภาพ

22. เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์: เน้นการเข้าถึงการรักษาสุขภาพการบริการทางการแพทย์และยาที่เพียงพอและราคาถูกลง และส่งเสริมให้ประชาชนอาเซียนดำรงชีวิตที่มีสุขภาพสมบูรณ์

มาตรการ:

- i. ส่งเสริมการลงทุนในเรื่องการปรับปรุงโครงสร้างการดูแลสุขภาพขั้นพื้นฐานอย่างมีเหตุผล เพื่อเป็นหลักประกันทางด้านการเงินและสังคมสำหรับคนยากจนและคนที่ไม่ได้รับโอกาสทางด้านสังคมให้สามารถเข้าถึงการรับบริการและบรรลุเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษที่เกี่ยวข้องกับทางด้านสุขภาพได้มากขึ้น

- ii. ส่งเสริมข่าวสาร การศึกษาและการดำเนินกิจกรรมเพื่อสุขภาพสำหรับ
สาธารณชนเพื่อส่งเสริมการใช้ชีวิตอย่างมีสุขภาพที่ดีและเปลี่ยนแปลง
พฤติกรรม เช่น การรับประทานอาหาร การออกกำลังกาย และการ
รักษาสุขภาพจิต ให้มีลักษณะที่เข้าถึงง่าย ราคาถูกและมีความยั่งยืน
- iii. ใช้ยุทธศาสตร์เพื่อเสริมสร้างการจัดการกับความเสี่ยงแบบบูรณาการ
และส่งเสริมการใช้ชีวิตอย่างมีสุขภาพที่ดี เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
- iv. จัดทำและรับรองกรอบความร่วมมือสำหรับอาหารและเครื่องดื่มที่ไม่
เป็นผลดีต่อสุขภาพ รวมทั้งเครื่องดื่มประเภทสุราในลักษณะเดียวกับ
กรอบอนุสัญญาว่าด้วยการควบคุมยาสูบ (เอฟซีทีซี)
- v. ส่งเสริมการตระหนักรู้เกี่ยวกับผลกระทบนโยบายการค้าระดับ
ภูมิภาคและระดับโลกและการรวมตัวทางด้านเศรษฐกิจในเรื่องสุขภาพ
และจัดทำยุทธศาสตร์เพื่อที่จะลดผลกระทบในทางลบโดยการจัด
สัมมนาและสัมมนาเชิงปฏิบัติการในระดับภูมิภาค แลกเปลี่ยนผล
การศึกษาและเอกสารทางด้านวิชาการ
- vi. จัดทำยุทธศาสตร์สำหรับอาเซียนในการเสริมสร้างขีดความสามารถ
และการแข่งขันในด้านสินค้าและบริการที่เกี่ยวกับสุขภาพ รวมทั้งสาขา
ทางด้านเภสัชกรรม
- vii. จัดให้มีการวิจัยและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ข้ามประเทศในการ
ส่งเสริมการบูรณาการด้านความปลอดภัย และประสิทธิภาพของยาแผน
โบราณและการแพทย์ทางเลือกเข้าไปในระบบการดูแลสุขภาพระดับ
ชาติและในระดับอื่นๆ

- viii. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีชีวภาพ เทคโนโลยีเกี่ยวกับอาหาร และนาโนเทคโนโลยี เพื่อช่วยการใช้ทรัพยากรชีวภาพอย่างยั่งยืน รวมทั้งการออกแบบการผลิตและการจัดส่งยาหรือผลิตภัณฑ์อื่นๆ
- ix. ส่งเสริมโครงการพัฒนาระบบสารสนเทศสาธารณสุข (อี-เฮลท์) เพื่อเผยแพร่ข้อมูลที่เหมาะสม เทียบตรงและสมบูรณ์เพื่อประโยชน์ต่อสุขภาพของสาธารณสุขชนอย่างทันเวลา
- x. ส่งเสริมการประสานงานในเรื่องการวิจัยและการพัฒนาเกี่ยวกับสุขภาพการใช้ชีวิตอย่างมีสุขภาพ รวมทั้งปัจจัยความเสี่ยงของการเกิดโรคไม่ติดต่อในประเทศสมาชิกอาเซียน
- xi. ส่งเสริมการแบ่งปันแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดในการปรับปรุงการเข้าถึงผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพรวมทั้งยาสำหรับประชาชนในอาเซียน
- xii. จัดหาแรงจูงใจและสภาพการทำงานที่ดีเพื่อเป็นหลักประกันในการทำงานของเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลด้านสุขภาพในภูมิภาค ในการร่วมกับองค์กรอนามัยโลกและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพัฒนาแนวปฏิบัติที่ยุติธรรมในการคัดเลือกเจ้าหน้าที่ด้านสาธารณสุขในระดับสากลเพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลสุขภาพทั่วโลก
- xiii. ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพ ยา การศึกษาด้านกายภาพและสุขภาพเพื่อให้เกิดการแบ่งปันความรู้และประสบการณ์
- xiv. ส่งเสริมการเป็นหุ้นส่วนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน เสริมสร้างบทบาทหน้าที่ของชุมชนและนโยบายประเด็นอ่อนไหวด้านเพศ เพื่อการปรับปรุงมาตรฐานด้านสุขภาพของชุมชน

- xv. ส่งเสริมโครงการเสริมสร้างขีดความสามารถ เช่น การปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านเภสัชกรรม จัดให้มีหลักสูตรการฝึกอบรมและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านการวิจัยในเรื่องเสถียรภาพสภาพพร้อมใช้ทางชีวภาพ ชีวสมมูล การศึกษาทางคลินิก การให้กระบวนการผลิตและวิธีการวิเคราะห์
- xvi. จัดตั้งและคงไว้ซึ่งระบบการตรวจสอบด้านโภชนาการในอาเซียน
- xvii. ส่งเสริมการเผยแพร่แนวปฏิบัติที่ดีที่สุดเพื่อปรับปรุงการเข้าถึงการดูแลสุขภาพขั้นพื้นฐานในกลุ่มเสี่ยง หรือกลุ่มที่มีโอกาสติดเชื่อได้ง่าย ให้ความสำคัญกับโรคเบาหวาน โรคหัวใจ โรคมะเร็ง และความพิการผ่านการจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ การจัดสัมมนาและแลกเปลี่ยนการเยือนระหว่างประเทศสมาชิก
- xviii. ส่งเสริมให้ผู้บริโภคเป็นผู้มีส่วนร่วมในเรื่องการดูแลสุขภาพ โดยผู้บริโภคจะได้รับทางเลือกที่ได้รับประโยชน์มากที่สุดและมีความเสี่ยงน้อยที่สุดในการใช้ยาแผนโบราณและการแพทย์ทางเลือก
- xix. ส่งเสริมให้ผู้กำหนดนโยบายเร่งรัดการดำเนินการเพื่อเพิ่มการเข้าถึงข้อมูลสุขภาพด้านเพศและการเจริญพันธุ์ และการให้บริการด้านสุขภาพอย่างเป็นมิตร และให้ความรู้แก่สังคมโดยเฉพาะผู้ปกครองและวัยรุ่นในเรื่องการเจริญพันธุ์และสุขภาพทางเพศ
- xx. จัดทำโครงการและปรับปรุงระบบการตรวจสอบโรคไม่ติดต่อ เช่น โรคเบาหวาน โรคหัวใจ โรคมะเร็ง ซึ่งกลายเป็นโรคที่พบบ่อยขึ้นในชุมชนเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้ชีวิต

- xxi. เสริมสร้างเครือข่ายด้านสุขภาพที่มีอยู่เดิมในประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อผลักดันให้เกิดความสำเร็จในเรื่องของการเข้าถึงการบริการด้านสุขภาพและการส่งเสริมพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างมีสุขภาพดี โดยแลกเปลี่ยนความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาอย่างยั่งยืนสืบต่อไป
- xxii. ส่งเสริมการใช้ยาอย่างมีเหตุผล โดยเฉพาะการสั่งยาปฏิชีวนะ
- xxiii. แลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์เรื่องการควบคุมราคายาเพื่อการเข้าถึงยาที่จำเป็นในประเทศสมาชิกอาเซียน
- xxiv. ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน ในเรื่องการจัดการและกำหนดนโยบายด้านสาธารณสุข

B5. การเพิ่มศักยภาพในการควบคุมโรคติดต่อ

23. เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์: เสริมสร้างความพร้อมและประสิทธิภาพในระดับภูมิภาค โดยบูรณาการแนวทางการป้องกันการเฝ้าระวัง ควบคุม และการสนองตอบที่ทันเวลาเพื่อแก้ปัญหาโรคติดต่อและโรคติดเชื้ออุบัติใหม่

มาตรการ:

- i. เสริมสร้างความเข้มแข็งและพัฒนาความตกลงความร่วมมือระดับภูมิภาค โดยบูรณาการแนวทางการป้องกัน การควบคุม การเตรียมความพร้อมเรื่องโรคติดเชื้ออุบัติใหม่ โดยให้เป็นไปตามกฎระเบียบ

ระหว่างประเทศว่าด้วยเรื่องสุขภาพ ปี 2548 และยุทธศาสตร์เอเชีย-แปซิฟิก สำหรับโรคติดต่ออุบัติใหม่ (แอปเซค)

- ii. จัดตั้ง เสริมสร้างและคงไว้ซึ่งระบบการสนับสนุนระดับภูมิภาคและสร้างเครือข่ายเพื่อลดช่องว่างระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน ในการรับมือกับโรคติดต่ออุบัติใหม่และโรคติดต่ออื่นๆ
- iii. สร้างหลักประกันว่าคลังของยาต้านไวรัสและอุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล (พีพีอี) จะถูกเก็บรักษาไว้ในระดับภูมิภาคสำหรับประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อเตรียมความพร้อมอย่างทันท่วงทีในกรณีเกิดการระบาดของไข้หวัด
- iv. ลดผลกระทบจากการแพร่กระจายและการระบาดของโรคติดต่อเอชไอวี โดยให้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ การประชุมสมัชชาสหประชาชาติสมัยพิเศษว่าด้วยเรื่องโรคเอชไอวีและโรคเอดส์ พันธกรณี อาเซียนว่าด้วยเรื่องเอชไอวีและเอดส์ และแผนงานอาเซียนว่าด้วยเอชไอวีและโรคเอดส์ระยะที่ 3
- v. ปรับปรุงให้สามารถเข้าถึงการดูแลรักษาด้วยยาต้านไวรัสเอชไอวีที่สามารถซื้อหาได้และการรับการรักษาโรคติดต่อเฉียบพลัน รวมทั้งสารเคมีในการวินิจฉัยโรค
- vi. จัดทำโครงการเพื่อปรับปรุงการเฝ้าดูการติดต่อเอชไอวีระยะสอง (ปัจจัยเสี่ยงและพฤติกรรม) และส่งเสริมการเผยแพร่ข้อมูลและประสบการณ์ในหมู่ประเทศสมาชิกอาเซียน

- vii. ส่งเสริมการเผยแพร่แนวปฏิบัติที่ดีที่สุดในการปรับปรุงการเข้าถึงการดูแลรักษาเบื้องต้นในกลุ่มบุคคลที่มีความเสี่ยงและกลุ่มที่ติดเชื้อง่าย โดยเฉพาะ โรคเชงไอวีและโรคเอดส์ โรคมาลาเรีย โรคไข้เลือดออก โรคฉี่หนู และโรคติดเชื้ออุบัติใหม่ โดยจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการและแลกเปลี่ยนการเยือนระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน
- viii. เสริมสร้างความชำนาญทางคลินิกในภูมิภาคผ่านเครือข่ายของคณาจารย์ผู้เชี่ยวชาญ สถาบันวิจัยระดับภูมิภาคและการแลกเปลี่ยนความชำนาญและการแบ่งปันข้อมูล
- ix. เสริมสร้างความร่วมมือโดยการแบ่งปันข้อมูลและประสบการณ์เพื่อป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อที่เกี่ยวข้องกับภาวะโรคเรื้อน การเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศ และภัยพิบัติที่เกิดขึ้นทั้งจากธรรมชาติหรือจากมนุษย์
- x. จัดการกับเรื่องน้ำสะอาด การปลอดเชื้อ ระบบสุขภาพ การจัดการของเสีย ที่มีส่วนทำให้เกิดโรคติดเชื้อ
- xi. กระชับความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนในเรื่องการติดตามผู้ติดเชื้อและระบบกักกัน
- xii. เสริมสร้างและรักษาระบบการเฝ้าระวังโรคติดเชื้อ เช่น โรคเชงไอวีหรือโรคเอดส์ โรคมาลาเรีย โรคไข้เลือดออก โรคฉี่หนู และ
- xiii. ส่งเสริมการประสานงานในการวิจัยและพัฒนาทางด้านผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ โดยเฉพาะยาชนิดใหม่สำหรับโรคติดต่อรวมทั้งโรคที่ไม่ได้รับความสนใจที่พบได้ทั่วไปในประเทศสมาชิกอาเซียน

B6. รับประกันอาเซียนที่ปลอดภัยเสถียร

24. เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์: ลดการเสียชีวิตที่ผิดกฎหมายในหมู่ประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะในกลุ่มนักเรียน เยาวชน และกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูง โดยเน้นมาตรการป้องกันและส่งเสริมการเข้าถึงวิธีการรักษา การฟื้นฟูเพื่อกลับเข้าสู่สังคมอีกครั้ง และการบริการหลังการบำบัดเพื่อให้กลับเข้าสู่สังคมอย่างเต็มที่ โดยความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชนและองค์กรภาคประชาสังคม

มาตรการ:

- i. จัดทำและดำเนินโครงการป้องกันการใช้ยาเสพติดและโครงการควบคุมการใช้ยาเสพติดในทางที่ผิดในครอบครัว โรงเรียน สถานที่ทำงานและชุมชน
- ii. ส่งเสริมการตระหนักรู้และปฏิบัติทางสังคมโดยสนับสนุนในเรื่องการต่อต้านภัยร้ายและอันตรายของยาเสพติด
- iii. ลดการใช้ยาเสพติดที่ผิดกฎหมายโดยการสร้างมิตรร่วมกันและแบ่งปันแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดในการจัดทำโครงการลดความต้องการใช้ยาเสพติด

- iv. แบ่งปันข้อมูลการวิจัยยาเสพติดระหว่างประเทศสมาชิก
 - v. พัฒนาความช่วยเหลือด้านวิชาการเพื่อให้ประเทศที่เกี่ยวข้องกำหนดพืชทดแทนแทนการใช้พืชยาเสพติดที่ผิดกฎหมายและจัดทำกรปฏิบัติการนโยบายอย่างยั่งยืน
 - vi. ส่งเสริมการเข้าถึงตลาดสำหรับผลผลิตที่มาจากการพัฒนาทางเลือกภายในภูมิภาค โดยสอดคล้องกับพันธกรณีและสนธิสัญญาการค้าพหุภาคี
 - vii. อำนวยความสะดวกในการจัดตั้งและดูแลรักษาศูนย์การรักษาและการฟื้นฟูในทุกประเทศสมาชิกอาเซียน
 - viii. แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความชำนาญ แนวปฏิบัติที่ดีที่สุดและบทเรียนในการป้องกันและการรักษาผู้ที่ใช้ยาเสพติด/ผู้ติดยาเสพติดในหมู่องค์กรต่างๆ และองค์กรพัฒนาเอกชนที่อยู่ในภาคสาธารณะและในองค์กรที่มีใช้รัฐบาล
 - ix. เสริมสร้างสมรรถภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่ที่ดูแลเรื่องการลดปริมาณการต้องการยาเสพติดและเจ้าหน้าที่ควบคุมยาเสพติด และพัฒนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญและผู้ฝึกในด้านการลดปริมาณการต้องการยาเสพติดและโครงการการควบคุมยาเสพติด
- B7. การสร้างรัฐที่พร้อมรับกับภัยพิบัติและประชาคมที่ปลอดภัยยิ่งขึ้น**
- 25. เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์: เสริมสร้างกลไกให้มีประสิทธิภาพและสามารถป้องกันและลดการสูญเสียชีวิต และทรัพย์สินทางสังคม เศรษฐกิจและ

สิ่งแวดล้อมของรัฐสมาชิกอาเซียนอันเกิดจากภัยพิบัติ และร่วมมือกันจัดการกับภัยพิบัติฉุกเฉิน โดยใช้ความพยายามของรัฐบาล และความร่วมมือในระดับภูมิภาคและระหว่างประเทศ

มาตรการ:

- i. ดำเนินการตามความตกลงว่าด้วยการจัดการภัยพิบัติและการตอบโต้สถานการณ์ฉุกเฉินของอาเซียนภายในปี 2558
- ii. สนับสนุนการจัดตั้งและการดำเนินการของศูนย์ประสานงานอาเซียนในการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม (อาฮา เซ็นเตอร์) เพื่อสนับสนุนความร่วมมือและการประสานงานระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนกับหน่วยงานของสหประชาชาติและองค์การระหว่างประเทศ
- iii. จัดทำโครงการเสริมสร้างขีดความสามารถในสาขาที่มีความจำเป็นเร่งด่วนของประเทศสมาชิกอาเซียนภายในปี 2558 ส่งเสริมความร่วมมือทางวิชาการ การวิจัยร่วมกัน และการสร้างเครือข่ายเพื่อเพิ่มพูนขีดความสามารถในการรับมือกับภัยพิบัติและลดการสูญเสียชีวิตจากภัยพิบัติ
- iv. สร้างเครือข่ายอาเซียนเพื่อแบ่งปันข้อมูล และเครือข่ายประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับภัยพิบัติภายในปี 2553 เพื่อส่งเสริมการแบ่งปันข้อมูลและแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดและช่วยในเรื่องการตัดสินใจในการดำเนินการ
- v. ดำเนินการและส่งเสริมความตระหนักรับรู้ของสังคมและโครงการด้านการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสาธารณชนในโครงการที่เกี่ยวกับการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติและ

- การตอบโต้สถานการณ์ฉุกเฉินเพื่อส่งเสริมให้ชุมชนสามารถฟื้นตัวกลับสู่สภาพเดิมหลังเผชิญภัยพิบัติ
- vi. ส่งเสริมการเป็นหุ้นส่วนกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมทั้งชุมชนท้องถิ่น องค์กรพัฒนาเอกชน หน่วยงานเอกชน และกระชับความร่วมมือกับสหประชาชาติและองค์การระหว่างประเทศ
 - vii. แสดงธงประจำชาติและธงอาเซียน หรือสัญลักษณ์เพื่อประชาสัมพันธ์อาเซียนในหมู่ผู้ที่ตอบสนองรายแรกกับภารกิจด้านมนุษยธรรม
 - viii. ส่งเสริมทางเลือกการดำรงชีวิตอย่างยั่งยืน ผ่านกิจกรรมการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ และเสริมสร้างขีดความสามารถของชุมชน
 - ix. เสริมสร้างการมีส่วนร่วมและการพร้อมรับมือกับภัยพิบัติในชุมชน โดยเผยแพร่ความรู้ท้องถิ่นและแนวทางปฏิบัติ ความตระหนักรับรู้ของสังคม การศึกษาและบทเรียนเพื่อสร้างชุมชนให้สามารถกลับสู่สภาพเดิมได้หลังภัยพิบัติ
 - x. ส่งเสริมการใช้บริการศูนย์อำนวยความสะดวกในภูมิภาคให้มากขึ้น เช่น การใช้บริการศูนย์พยากรณ์อากาศอาเซียน (เอเอสเอ็มซี) ศูนย์ประชาสัมพันธ์ด้านแผ่นดินไหวอาเซียน (เออีไอซี) เพื่อจัดเตรียมข้อมูล การเตือนภัยล่วงหน้า และให้คำแนะนำเฉพาะทางเพื่อเตรียมพร้อมรับมือกับภัยพิบัติในภูมิภาค
 - xi. จัดโครงการอาสาสมัครอาเซียนเพื่อช่วยเหลือพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติซึ่งจะช่วยเสริมสร้างการอยู่ร่วมกันของอาเซียน

- xii. ส่งเสริมการประสานงานและการวางแผนร่วมกันในหลายภาคส่วน ในเรื่องการเตรียมความพร้อมและการรับมือกับโรคระบาดต่างๆ ในระดับภูมิภาค

C. ความยุติธรรมและสิทธิ

- 26. อาเซียนมีพันธกรณีในการส่งเสริมความยุติธรรม โดยให้สิทธิของประชาชนสะท้อนอยู่ในนโยบายและทุกวิถีของชีวิต ซึ่งรวมถึงสิทธิและสวัสดิการสำหรับกลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มที่อ่อนแอ เช่น สตรี เด็ก ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และแรงงานโยกย้ายถิ่นฐาน

C1. การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิและสวัสดิการสำหรับสตรี เด็ก ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

- 27. เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์: ปกป้องผลประโยชน์ สิทธิ รวมทั้งส่งเสริมโอกาสอย่างเท่าเทียม และยกระดับคุณภาพชีวิตมาตรฐานการดำรงชีพสำหรับสตรี เด็ก ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

มาตรการ:

- i. จัดตั้งคณะกรรมการอาเซียนเพื่อส่งเสริมและปกป้องสิทธิของสตรีและเด็ก
- ii. สนับสนุนการดำเนินตามแผนงานเพื่อให้เป็นไปตามปฏิญญาว่าด้วยการขจัดความรุนแรงต่อสตรีในภูมิภาคอาเซียน

- iii. ดำเนินโครงการว่าด้วยการมีชีวิตรอดของเด็ก พัฒนาการและปกป้องเด็กโดยให้สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของเด็ก
- iv. สร้างเครือข่ายอาเซียนด้านเจ้าหน้าที่สังคมสงเคราะห์ภายในปี 2556
- v. จัดทำโครงการเสริมสร้างขีดความสามารถระดับภูมิภาคว่าด้วยการให้บริการทางสังคมและการฟื้นฟูผู้พิการ
- vi. สนับสนุนกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาคูดูแลและสวัสดิการและคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุ ผู้พิการ สตรีและเด็กที่ยากจน อ่อนแอและถูกเอารัดเอาเปรียบ โดยแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดในทุกเรื่องที่เกี่ยวข้อง เช่น การเข้าถึง การฟื้นฟู การปกป้อง การเอาใจใส่ รวมทั้งการรักษาทางยา ซึ่งควรครอบคลุมถึงการดูแลภายในบ้านอย่างสมัครใจหรือการจัดการดูแลในรูปแบบครอบครัวหรือชุมชน
- vii. ส่งเสริมการสนับสนุนและยึดถือพันธกรณีที่จะปรับปรุงการคุ้มครองทางสังคมแก่ผู้สูงอายุในประเทศสมาชิกอาเซียนผ่านเครือข่ายและการแลกเปลี่ยนข้อมูล
- viii. จัดทำมาตรฐานความมั่นคงด้านสังคมในประเทศสมาชิกอาเซียน
- ix. จัดทำการวิจัยและการศึกษาเกี่ยวกับผู้สูงอายุและยารักษาสำหรับผู้สูงอายุ
- x. ใช้ข้อมูลจำแนกเพศเพื่อส่งเสริมความตระหนักรับรู้ในเรื่องความเท่าเทียมทางเพศ บทบาทสตรีและการสนับสนุนการพัฒนาของภูมิภาคในระดับนโยบาย

- xi. ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของสตรีในทุกสาขาและทุกระดับ รวมทั้งด้านการเมือง การตัดสินใจต่างๆ และการส่งเสริมบทบาทในเศรษฐกิจสังคมของสตรี
- xii. รวบรวมทักษะเรื่องสถานะทางเพศให้บรรจุในนโยบายระดับชาติและระดับภูมิภาคและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้หญิงในโครงการต่างๆ
- xiii. ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของผู้พิการในกระบวนการตัดสินใจและให้การยอมรับในความสำเร็จ
- xiv. พัฒนาและดำเนิน โครงการที่ช่วยเหลือชีวิตความเป็นอยู่ของเด็กที่ถูกเอาเปรียบและอยู่ในสถานะอ่อนแอ และ
- xv. จัดตั้งกลุ่มผู้ปฏิบัติงานด้านสังคมสงเคราะห์ของอาเซียน นักวิชาการ และโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับสังคมสงเคราะห์

C2. การคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิแรงงานโยกย้ายถิ่นฐาน

28. เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์: ส่งเสริมให้นโยบายแรงงานโยกย้ายถิ่นฐานมีความครอบคลุมและมีการคุ้มครองที่เหมาะสมตามกฎหมาย ระเบียบ และนโยบายของแต่ละประเทศสมาชิก และการดำเนินการให้สอดคล้องกับปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิของแรงงานโยกย้ายถิ่นฐาน¹

มาตรการ:

- i. ให้คณะกรรมการอาเซียนเพื่อปฏิบัติตามปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิของแรงงานโยกย้ายถิ่นฐานภายใต้การกำกับดูแลของเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านแรงงาน ดำเนินงานเพื่อการปฏิบัติตามข้อกำหนดในปฏิญญาฯ และทำงานสานต่อการพัฒนาเรื่องการคุ้มครอง อีกทั้งส่งเสริมสิทธิของแรงงานโยกย้ายถิ่นฐาน
- ii. จัดการประชุมว่าด้วยแรงงานโยกย้ายถิ่นฐานอย่างสม่ำเสมอเพื่อเป็นเวทีในการหารืออย่างกว้างขวางในเรื่องแรงงานโยกย้ายถิ่นฐาน ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการซึ่งจะรายงานต่อเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านแรงงาน
- iii. ส่งเสริมการปกป้องการให้ค่าแรงที่เป็นธรรมและเหมาะสม รวมทั้งการเข้าถึงงานที่ดีและสภาพความเป็นอยู่ที่ดีสำหรับแรงงานโยกย้ายถิ่นฐาน และให้แรงงานโยกย้ายถิ่นฐานที่อาจตกเป็นเหยื่อของการเลือกปฏิบัติ การข่มเหง การเอาเปรียบ ความรุนแรงให้สามารถเข้าถึงระบบกฎหมายและระบบตัดสินคดีที่เป็นธรรมของรัฐผู้รับ
- iv. เพิ่มความพยายามในการคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ เช่น ส่งเสริมสวัสดิการและยึดถือเกียรติภูมิมนุษย์ของแรงงานโยกย้ายถิ่นฐาน โดยการอำนวยความสะดวกต่อการดำเนินการทางด้านกงสุลหรืออำนาจทางการทูตของรัฐต้นกำเนิด ในกรณีที่แรงงานถูกจับและถูกจำคุกหรือกักขัง ภายใต้กฎหมายและกฎระเบียบของรัฐผู้รับ โดยสอดคล้องกับอนุสัญญาเวียนนาและความสัมพันธ์ด้านกงสุล

- v. อำนวยความสะดวกในการแบ่งปันข้อมูลในเรื่องที่เกี่ยวกับแรงงานโยกย้ายถิ่นฐานเพื่อประโยชน์ในการดำเนินนโยบายและโครงการที่เกี่ยวข้องกับแรงงานโยกย้ายถิ่นฐานทั้งในรัฐผู้ส่งและรัฐผู้รับ
- vi. เสริมสร้างนโยบายและวิธีการของรัฐผู้ส่งที่จะกำหนดเรื่องที่เกี่ยวข้องกับแรงงานโยกย้ายถิ่นฐาน รวมทั้งเรื่องการคัดเลือก การเตรียมการสำหรับเคลื่อนย้ายแรงงานไปต่างประเทศ และการคุ้มครองแรงงานโยกย้ายถิ่นฐานเมื่อออกนอกประเทศ การส่งกลับประเทศและการกลับสู่ประเทศต้นอีกครั้ง
- vii. อำนวยความสะดวกในการเข้าถึงทรัพยากรและการเชี่ยวชาญโดยให้ข้อมูลการฝึกอบรมและการศึกษา การเข้าถึงความยุติธรรม การให้บริการสวัสดิการทางสังคมที่เหมาะสมและสอดคล้องกับกฎหมายของรัฐผู้รับ หากแรงงานมีคุณสมบัติที่เป็นไปตามข้อกำหนดภายใต้กฎหมายและกฎระเบียบและนโยบายของรัฐดังกล่าว ในกรอบความตกลงทวิภาคีและสนธิสัญญาพหุภาคี
- viii. จัดทำและส่งเสริมแนวปฏิบัติทางกฎหมายของรัฐผู้ส่งเพื่อเป็นการวางกฎระเบียบในการคัดเลือกแรงงานโยกย้ายถิ่นฐานและเลือกใช้กลไกเพื่อจัดการจ้างงานที่ไม่ถูกต้อง โดยใช้กฎหมายและสัญญาที่มีผลตามกฎหมาย กฎระเบียบและการให้การรับรองของสำนักงานจัดหางานและลูกจ้าง โดยจะขึ้นทะเบียนสำนักงานที่ผิดกฎหมายและสำนักงานที่ละเลย และ

- ix. ส่งเสริมการเสริมสร้างขีดความสามารถโดยการแบ่งปันข้อมูลและแนวปฏิบัติที่ดีที่สุด และ โอกาส ความท้าทาย โดยสัมพันธ์กับการปกป้องคุ้มครอง และส่งเสริมสิทธิและสวัสดิการของแรงงานโยกย้ายถิ่นฐาน

C3. ส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ

- 29. เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์: ส่งเสริมให้เรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจรวมไว้ในเรื่องที่ภาคธุรกิจต้องดำเนินการเพื่อให้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืนในรัฐสมาชิกอาเซียน

มาตรการ:

- i. จัดทำตัวอย่างนโยบายของรัฐว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจหรือเครื่องมือทางกฎหมายเพื่อเป็นเอกสารอ้างอิงสำหรับประเทศสมาชิกอาเซียนภายในปี 2553 อาจอ้างอิงจากมาตรฐานสากลหรือแนวทาง เช่น ไอเอสโอ สองหมื่นหกพันภายใต้ชื่อ “คำแนะนำเกี่ยวกับการรับผิดชอบต่อสังคม”
- ii. ให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจกรรมรายสาขาต่างๆ และมูลนิธิอาเซียนในด้านความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีร่วมกัน
- iii. ส่งเสริมการนำมาใช้และการดำเนินการตามมาตรฐานสากลในเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม
- iv. เพิ่มการตระหนักรับรู้ในเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมในอาเซียนเพื่อความสัมพันธ์ที่ยั่งยืนระหว่างกิจกรรมทางการค้าและชุมชนที่องค์กร

ธุรกิจอาศัยอยู่ โดยเฉพาะการสนับสนุนการพัฒนาชุมชน

D. ส่งเสริมความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม

30. อาเซียนจะมุ่งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมสิ่งแวดล้อมที่เขียวและสะอาดโดยการปกป้องทรัพยากรทางธรรมชาติเพื่อการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการจัดการบริหารอย่างยั่งยืนและการอนุรักษ์ดิน น้ำ แร่ธาตุ พลังงาน ความหลากหลายทางชีวภาพ ป่าไม้ ทรัพยากรชายฝั่งและทรัพยากรทางทะเล รวมทั้งการปรับปรุงคุณภาพน้ำและอากาศสำหรับภูมิภาคอาเซียน อาเซียนจะมีส่วนร่วมในความพยายามของโลก ในการจัดการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมทั่วโลก รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศและคุ้มครองชั้นโอโซน เช่นเดียวกับการพัฒนาและการปรับใช้เทคโนโลยีด้านสิ่งแวดล้อมสำหรับการพัฒนาและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน

D1. การจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมของโลก

31. เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์: แก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมของโลกโดยปราศจากผลกระทบต่อหลักการแข่งขันและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมโดยอยู่บนพื้นฐานของหลักความเท่าเทียม ยืดหยุ่น มีประสิทธิภาพ และหลักการความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกันโดยสะท้อนถึงสภาพการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศที่แตกต่างกัน

มาตรการ:

- i. เพิ่มพูนความร่วมมือในระดับภูมิภาคเพื่อปรับปรุงและเสริมสร้างศักยภาพในระดับประเทศและภูมิภาคในการจัดการประเด็นและพันธกรณีที่เกี่ยวข้องกับความตกลงพหุภาคีด้านสิ่งแวดล้อม (เอ็มอีเอเอส) โดยการวิจัยระดับภูมิภาค การส่งเสริมความตระหนักรับรู้ โครงการส่งเสริมขีดความสามารถและตัวเลือกนโยบายที่มีข้อมูลครบถ้วน
- ii. ส่งเสริมการประสานในการดำเนินงานกับเอ็มอีเอเอสที่เกี่ยวข้อง โดยผ่านการกระชับความร่วมมือระดับภูมิภาคในการจัดการมาตรการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเอ็มอีเอเอสว่าด้วยเรื่องชั้นบรรยากาศ เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สารทำลายชั้นโอโซน และเอ็มอีเอเอส ว่าด้วยเรื่องสารเคมีและของเสียที่เป็นสารเคมี
- iii. ส่งเสริมความเข้าใจ/และทำที่ร่วมของอาเซียนในเอ็มอีเอเอส และ
- iv. การนำการจัดการแบบภาพรวมไปใช้ในการเสริมสร้างความร่วมมือระดับภูมิภาคด้านสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดที่เกี่ยวข้อง รวมถึงนักธุรกิจ นักวิชาการ องค์กรเอกชน และภาคประชาสังคม

D2. การจัดการและการป้องกันปัญหามลพิษทางสิ่งแวดล้อมข้ามแดน

32. เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์: ดำเนินมาตรการและส่งเสริมความร่วมมือระดับภูมิภาคและระหว่างประเทศ เพื่อต่อต้านปัญหามลพิษจากสิ่งแวดล้อม ซึ่ง

รวมถึงปัญหามลพิษหมอกควันข้ามแดน การเคลื่อนย้ายปฏิภูมอันตรายข้ามแดน โดยการเสริมสร้างขีดความสามารถ ส่งเสริมการตระหนักรับรู้ต่อสาธารณชน เพิ่มอำนาจการบังคับใช้กฎหมาย และสนับสนุนปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน และดำเนินการตามความตกลงอาเซียนว่าด้วยมลพิษหมอกควันข้ามแดน

D2.1 มลพิษหมอกควันข้ามแดน

มาตรการ:

- i. ดำเนินการตามความตกลงอาเซียนว่าด้วยมลพิษหมอกควันข้ามแดน โดยดำเนินการป้องกันให้เป็นรูปธรรมในการติดตามและลดผลกระทบ และริเริ่มกระบวนการจัดทำพิธีสารสำหรับการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามความตกลง
- ii. จัดทำความร่วมมือที่อำนวยความสะดวกร่วมกันระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนที่ยอมรับกฎหมาย กฎ ระเบียบ และนโยบายระดับชาติของกันและกัน ไม่ว่าจะเป็ความร่วมมือระดับพหุภาคีหรือทวิภาคีโดยเน้นกิจกรรมในการป้องกัน
- iii. ให้ศูนย์ประสานงานการควบคุมมลพิษจากหมอกควันข้ามพรมแดนแห่งอาเซียน อำนวยความสะดวกในความร่วมมือและการประสานงานรวมทั้งร่วมกันตอบโต้สถานการณ์ฉุกเฉินระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน

- iv. จัดหาเงินสำหรับกองทุนการควบคุมมลพิษจากหมอกควันข้ามพรมแดน โดยการบริจาคอย่างสมัครใจจากประเทศสมาชิกและด้วยความร่วมมือจากประเทศคู่เจรจาเพื่อให้มีเงินทุนสำรองสำหรับการดำเนินการที่เป็นประสิทธิภาพในการปฏิบัติความตกลงอาเซียนว่าด้วยมลพิษจากหมอกควันข้ามพรมแดน
- v. ควบคุมและสอดส่องดูแลพื้นที่และการเกิดไฟฟ้าในภูมิภาคและส่งเสริมการจัดการอย่างยั่งยืนและการจัดการกับพื้นที่พรุในภูมิภาคอาเซียนเพื่อลดความเสี่ยงในการเกิดไฟฟ้าและมลพิษจากหมอกควัน โดยการดำเนินการข้อริเริ่มในการจัดการพื้นที่พรุในอาเซียน (เอพีเอ็ม 10) ภายในปี 2558

D2.2 มลพิษจากของเสียที่มีพิษข้ามแดน

มาตรการ:

- i. ส่งเสริมการประสานงานในระดับภูมิภาคและการแลกเปลี่ยนข้อมูล ประสิทธิภาพ และความสามารถในการจัดการของเสียอันตราย
- ii. ใช้ประโยชน์จากศูนย์ภูมิภาคอนุสัญญาบาเซลในการฝึกอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยีในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (บีซีเอสอี-เอสอีเอ) และบทบาทของคณะทำงานในการให้บริการแก่ภูมิภาคในเรื่องการถ่ายทอดเทคโนโลยีและการเสริมสร้างขีดความสามารถในการจัดการของเสียอันตราย

- iii. จัดตั้งกลไกระดับภูมิภาคที่มีประสิทธิภาพและพร้อมที่จะปฏิบัติการในการจัดการของเสียอันตรายข้ามแดน รวมทั้งการขนย้ายของเสียที่ผิดกฎหมายโดยให้สอดคล้องกับอนุสัญญาบาเซล

D3. ส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมและการมีส่วนร่วมของประชาชน

- 33. เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์: ทำให้อาเซียนเขียวและสะอาด มั่งคั่งด้วยประเพณีวัฒนธรรม เป็นที่ซึ่งค่านิยมและธรรมเนียมปฏิบัติของประชาชนสอดคล้องกลมกลืน และประสานกับธรรมชาติด้วยการที่ประชาชนมีความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม เต็มไปด้วยชาติพันธุ์ทางสิ่งแวดล้อมและมีความตั้งใจ และความสามารถในการส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนของภูมิภาค โดยผ่านทาง การศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมและการมีส่วนร่วมของประชาชน

มาตรการ:

- i. ปฏิบัติตามแผนงานอาเซียนว่าด้วยการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม (เออีอีเอพี) ปี 2551-2555
- ii. จัดทำกรอบประเมินสำหรับหลักสูตรการศึกษาแห่งชาติในระบบการศึกษาขั้นพื้นฐานเรื่องเนื้อหาครอบคลุมการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม (อีอี) และการพัฒนาสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน (อีเอสดี)

- iii. จัดทำฐานข้อมูลเพื่อประเมินโครงการการศึกษาวิชาชีพครู รวมทั้งการให้บริการฝึกอบรมทั้งก่อนและระหว่างนั้นได้ครอบคลุมประเด็นอีอีและอีเอสดีในทางทฤษฎีและแนวทางปฏิบัติ
- iv. ส่งเสริมให้มีระบบการรับประกันคุณภาพในการศึกษาที่เป็นทางการเพื่อให้ครอบคลุมอีอีและอีเอสดีในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง
- v. ส่งเสริมการทำวิจัยในเรื่องอีอีและอีเอสดีเพื่อให้แน่ใจว่าจะมีการพัฒนาในการศึกษาที่เป็นทางการ
- vi. ส่งเสริมแนวคิดเรื่องโรงเรียนที่ยั่งยืน เช่น อีโคสกูลและโรงเรียนสีเขียวในประเทศสมาชิกอาเซียน
- vii. พัฒนาหลักสูตรอีอี สื่อการสอนที่เหมาะสมกับท้องถิ่นและช่วยส่งเสริมอีเอสดีในระดับท้องถิ่นและชุมชน
- viii. ส่งเสริมอีอีให้เป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการพัฒนาเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนในแต่ละประเทศสมาชิก
- ix. ใช้อีอีอย่างเหมาะสมในการส่งเสริมแนวปฏิบัติของธุรกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
- x. ส่งเสริมสัปดาห์สิ่งแวดล้อมอาเซียนเพื่อเป็นเวทีจัดกิจกรรมระดับชาติในการเฉลิมฉลองและส่งเสริมการตระหนักรับรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากประเทศสมาชิกอาเซียน
- xi. จัดทำเกณฑ์ขั้นต่ำของอีอีสำหรับความต้องการในการฝึกอบรมในด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืนสำหรับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากทุกภาคส่วนทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

- xii. จัดการฝึกอบรมเกี่ยวกับอีอีและอีเอสดีสำหรับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญ
- xiii. จัดทำโครงการฝึกอบรมผู้นำด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืนในเรื่องอาเซียนอีอีสำหรับกลุ่มเป้าหมายหลัก เช่น ข้าราชการ สมาชิกรัฐสภานักการเมือง รวมทั้งสื่อมวลชนและผู้ที่อยู่ในแวดวงการสื่อสารเยาวชนสตรี เป็นต้น
- xiv. จัดให้มีทุนการศึกษาเกี่ยวกับอีอีและอีเอสดีสำหรับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในภูมิภาค
- xv. ส่งเสริมและจัดการฐานข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมในอาเซียนอย่างแข็งขันเพื่อให้เป็นศูนย์ข้อมูลในการแจกจ่ายและแลกเปลี่ยนและการเรียนรู้เรื่องอีอีและอีเอสดีในอาเซียน
- xvi. พัฒนาเครือข่ายเยาวชนทั่วอาเซียนเพื่อสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน
- xvii. จัดตั้งเครือข่ายโรงเรียนอาเซียนที่ยั่งยืน โรงเรียนอาเซียนสีเขียว และ ีโคสกูล
- xviii. จัดให้มีการประชุมนานาชาติประจำปีเกี่ยวกับอาเซียนอีอี การประชุมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในอีอีของภูมิภาคเพื่อเป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข้อเท็จจริง ประสบการณ์และเป็นการสร้างเครือข่าย เป็นต้น
- xix. จัดตั้งเครือข่ายและกระชับความร่วมมือกับองค์กรเอกชน มหาวิทยาลัยและสื่อมวลชนทั่วภูมิภาคเพื่อให้เป็นผู้ปฏิบัติ ผู้สนับสนุน ผู้ถ่ายทอดและเป็นตัวแทนของการเปลี่ยนแปลงสำหรับอีอี และอีเอสดี และ

- xx. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน เช่น ผู้นำทางศาสนาซึ่งมีความใกล้ชิดกับชุมชนท้องถิ่นในการส่งเสริมเรื่องการตระหนักรู้แก่สาธารณชนเกี่ยวกับความสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืนและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน

D4. ส่งเสริมเทคโนโลยีด้านสิ่งแวดล้อม (อีเอสที)

- 34. เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์: ใช้เทคโนโลยีด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อบรรลุเป้าหมายเรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยให้มีผลกระทบน้อยที่สุดต่อสิ่งแวดล้อม

มาตรการ:

- i. ดำเนินการตามเครือข่ายอาเซียนว่าด้วยอีเอสที (อาเซียน-เนสท์) ภายในปี 2558
- ii. มุ่งไปสู่การรับรองในเรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อมทั่วทั้งภูมิภาค/กลไกในการคิดปாய์ประกาศเพื่อส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจและปกป้องทางสิ่งแวดล้อมภายในปี 2558
- iii. ส่งเสริมการประชุมอีเอสทีเพื่อประเมินความต้องการในการพัฒนาเทคโนโลยีและการพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน
- iv. ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนภายใต้กรอบความร่วมมือใต้-ใต้ และกรอบความร่วมมือเหนือ-ใต้ เพื่อส่งเสริมการถ่ายทอดเทคโนโลยี

- v. แสวงหาแนวทางในการจัดตั้งศูนย์เอเอสทีสำหรับประเทศสมาชิกอาเซียน (ศูนย์ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาด)
- vi. ขยายความร่วมมือในการทำวิจัยร่วม การพัฒนา การเคลื่อนย้ายและการถ่ายทอดอีเอสที

D5. ส่งเสริมคุณภาพมาตรฐานการดำรงชีวิตในเมืองต่างๆ ของอาเซียนและเขตเมือง

35. เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์: เพื่อรับประกันว่าเขตเมืองและชุมชนในอาเซียน มีสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน รองรับความต้องการของประชาชนในด้านสังคมและเศรษฐกิจได้

มาตรการ:

- i. ขยายงานที่มีอยู่ภายใต้ข้อริเริ่มอาเซียนว่าด้วยเมืองที่มีลักษณะที่มีสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน
- ii. เพิ่มพูนความพยายามของแต่ละประเทศ และร่วมกันในการปรับปรุงคุณภาพของอากาศและน้ำภายในอาเซียนภายใต้ข้อริเริ่มระดับชาติหรือระดับภูมิภาคเพื่อลดมลภาวะทางอุตสาหกรรมและการคมนาคม
- iii. แบ่งปันประสบการณ์ความเชี่ยวชาญและเทคโนโลยีในด้านต่างๆ เช่น การวางผังเมือง รวมทั้ง การจัดการน้ำ เขตเมืองสีเขียว และการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพของเขตเมือง การสาธารณสุข และการจัดการของเสีย สามอาร์ (ลด, นำมาใช้ใหม่ และการทำให้นำมาใช้

ประโยชน์ได้อีก) การควบคุมมลภาวะในอากาศ เสียง น้ำ และบนดิน อาทิเช่น จัดให้มีโครงการเมืองคู่แฝด

- iv. ดำเนินการเพื่อมุ่งไปสู่ข้อริเริ่มต่างๆ เช่น “สังคมที่มีก๊าซคาร์บอนต่ำ”, “เมืองกะทัดรัด”, “เมืองเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” และการคมนาคมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
- v. จัดทำมาตรการที่เปรียบเทียบได้ในระดับสากล สำหรับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนสำหรับเมืองใหญ่ในอาเซียนภายในปี 2558
- vi. แนะนำและดำเนินการให้รางวัลเมืองที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน (อีเอสซี) ภายในปี 2551 เพื่อเป็นแรงจูงใจในการส่งเสริมแนวปฏิบัติในเรื่องอีเอสซี

D6. การทำการประสานกันเรื่องนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมและฐานข้อมูล

36. เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์: ส่งเสริมความพยายามที่เหมาะสมที่จะประสานนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมและฐานข้อมูลที่ละชั้น โดยคำนึงถึงสถานะแวดล้อมระดับชาติของรัฐสมาชิก เพื่อสนับสนุนการบูรณาการด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และเป้าประสงค์ด้านเศรษฐกิจของภูมิภาค

มาตรการ:

- i. มุ่งไปสู่การดำเนินการตามเกณฑ์สิบสามข้อ อันดับแรก ด้านสิ่งแวดล้อม และดำเนินความพยายามที่จะสร้างหลักประกันเรื่องการ

- ประสานในระดับภูมิภาคในเรื่องของการวัด การควบคุมและการรายงาน ภายในปี 2558
- ii. มุ่งมั่นในเรื่องการประสานเรื่องมาตรฐาน และกระบวนการประเมินให้สอดคล้องสำหรับการดำเนินการและโครงการด้านสิ่งแวดล้อม ภายในปี 2558
 - iii. สนับสนุนการจัดทำรายงานสภาวะด้านสิ่งแวดล้อมตรงตามกำหนดเวลา เพื่อประกอบการจัดทำนโยบายและการจัดการเรื่องผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
 - iv. ส่งเสริมแนวปฏิบัติทางด้านสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน และการจัดการเรื่องสีเขียวในรัฐสมาชิกและพัฒนายุทธศาสตร์ระดับภูมิภาคสำหรับอาเซียน ภายในปี 2558 และ
 - v. ส่งเสริมความร่วมมือระดับภูมิภาคในเรื่องการประเมินยุทธศาสตร์ด้านสิ่งแวดล้อมสำหรับโครงการขนาดใหญ่และกิจกรรมอื่นๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในภูมิภาค
- D7. ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรชายฝั่งและทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน
37. เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์: สร้างหลักประกันเรื่องสิ่งแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่งว่าจะได้รับการพัฒนาอย่างยั่งยืน ระบบนิเวศตัวอย่าง พืชและพื้นที่ดั้งเดิมได้รับการคุ้มครอง การดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้รับการจัดการอย่างยั่งยืน และการตระหนักรับรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่งได้รับการปลูกฝัง

มาตรการ:

- i. สร้างหลักประกันเรื่องการประสานงานระหว่างหน่วยงานระหว่างประเทศและรายสาขาทั้งในระดับภูมิภาคและระดับประเทศเพื่อบรรลุการพัฒนาอาเซียนอย่างยั่งยืนในด้านสิ่งแวดล้อมทางชายฝั่งและทางทะเล
- ii. เสริมสร้างศักยภาพในการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานที่มีคุณภาพของน้ำทะเลแห่งชาติภายในปี 2558 โดยยึดถือเกณฑ์น้ำทะเลที่มีคุณภาพของอาเซียน
- iii. จัดตั้งเครือข่ายตัวแทนของพื้นที่คุ้มครองเพื่อรักษาสภาพแวดล้อมที่วิกฤต ภายในปี 2558 โดยการดำเนินการตามข้อกำหนดของอาเซียนว่าด้วยพื้นที่ที่เป็นมรดกทางทะเลและข้อกำหนดของอาเซียนว่าด้วยพื้นที่ที่ได้รับการคุ้มครองแห่งชาติ
- iv. ส่งเสริมการอนุรักษ์และการจัดการอย่างยั่งยืนสำหรับระบบนิเวศที่สำคัญในเขตชายฝั่งและสถานที่อาศัยของสัตว์และพืชทะเล เช่น ความพยายามร่วมกันที่จะรักษาและปกป้องอุทยานแห่งชาติทางทะเลในเขตพื้นที่รอยต่อ เช่น ซอริเริ่มสามเหลี่ยมปะการังว่าด้วยแนวปะการัง การประมงและความมั่นคงด้านอาหาร

- iv. เสริมสร้างขีดความสามารถและศักยภาพรวมทั้งผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจเพื่อชุมชนประมงและชุมชนชายฝั่งอื่นๆ ในการสนับสนุนการมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการส่งเสริมความยั่งยืนทางด้านสิ่งแวดล้อม
- vi. ส่งเสริมการใช้สิ่งแวดล้อมชายฝั่งและทางทะเลอย่างยั่งยืนโดยการรณรงค์ปลูกจิตสำนึกโดยเน้นความสำคัญระดับโลกของสิ่งแวดล้อมชายฝั่งและทางทะเลในการรับมือกับประเด็นความมั่นคงทางอาหาร การทำนุบำรุงการให้บริการของระบบนิเวศ รวมทั้งปกป้องสิ่งแวดล้อมทางทะเล
- vii. ส่งเสริมการประสานงานระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนในการรับมือกับปัญหามลภาวะข้ามแดนสืบเนื่องจากอุบัติเหตุน้ำมันรั่วในทะเล และ
- viii. ส่งเสริมความร่วมมือในการรับมือกับมลภาวะของสิ่งแวดล้อมชายฝั่งและทะเลที่มีแหล่งที่มาจากพื้นดิน

D8. ส่งเสริมการจัดการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

38. เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์: ให้ความมั่นใจว่าความหลากหลายทางชีวภาพที่ สมบูรณ์ของอาเซียนจะได้รับการรักษาและจัดการอย่างยั่งยืนโดยการ เสริมสร้างสถานะที่ดีทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม

มาตรการ:

- i. บรรลุเป้าหมาย ภายในปี 2553 ในเรื่องการลดอย่างมีความหมายของ อัตราการสูญเสียชีวิตในปัจจุบันของความหลากหลายทางชีวภาพ โดยการ ดำเนินแผนงานที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับชาติ ระดับภูมิภาคและระหว่าง ประเทศ
- ii. ส่งเสริมการประสานงาน การแบ่งปันตัวอย่างบทเรียนในการเข้าถึงและ การแบ่งปันทรัพยากรทางพันธุกรรมและชีวภาพอย่างเท่าเทียมกัน ภายในปี 2558
- iii. ส่งเสริมการจัดทำรายการและการร่วมกันจัดการอุทยานที่เป็นมรดก ของอาเซียนในการเป็นเวทีที่มีประสิทธิภาพสำหรับการจัดการพื้นที่ที่ ได้รับการคุ้มครองทางระบบนิเวศ ภายในปี 2558
- iv. ส่งเสริมความร่วมมือในการจัดการพื้นที่คุ้มครองข้ามพรมแดนระหว่าง ประเทศสมาชิกอาเซียนที่เป็นเพื่อนบ้านกัน
- v. ดำเนินมาตรการที่เหมาะสมเพื่อลดผลกระทบของการเคลื่อนย้ายข้าม พรมแดนของสิ่งมีชีวิตที่เกิดจากการติดต่อสารพันธุกรรมโดยเป็นไป ตามพิธีสารคาร์ทาเกน่าว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพภายในปี 2558
- vi. จัดตั้งเครือข่ายการทำงานในระดับภูมิภาคเพื่อการเสริมสร้างขีด ความสามารถในการจัดทำรายการของทรัพยากรทางชีวภาพและ มาตรการความปลอดภัยทางชีวภาพของภูมิภาคอาเซียนภายในปี 2558
- vii. ส่งเสริมบทบาทและศักยภาพของศูนย์อาเซียนว่าด้วยความหลากหลาย ทางชีวภาพ (เอชีบี) เพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางความเป็นเลิศในระดับ

- ภูมิภาคที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมการอนุรักษ์ และการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ
- viii. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการรักษาความหลากหลายทางชีวภาพและสุขภาพป่าไม้ ภายในปี 2558
 - ix. ส่งเสริมนโยบายการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและแนวปฏิบัติที่จะลดผลกระทบจากการบุกรุกของสายพันธุ์ต่างถิ่นในระดับภูมิภาคและระหว่างประเทศ
 - x. ส่งเสริมความร่วมมือในระดับภูมิภาคว่าด้วยการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน เช่น การทำวิจัยร่วมกัน และการพัฒนาประสบการณ์ การแลกเปลี่ยนผู้เชี่ยวชาญและการฝึกอบรม
 - xi. เสริมสร้างความพยายามที่จะควบคุมการค้าข้ามพรมแดนในเรื่องสัตว์ป่าและพืชป่าภายใต้แผนงานอาเซียนว่าด้วยเรื่องการค้าพันธุ์พืชและสัตว์ป่าปี 2548-2553 และเครือข่ายการป้องกันและปราบปรามการค้าสัตว์ป่าที่ผิดกฎหมาย (อาเซียน-เวิน) เพื่อดำเนินการตามพันธกรณีภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ (ไซเตส)
 - xii. แสวงหาความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนในการจัดทำกลาสำรวจร่วมกันและการติดตามการอพยพของสัตว์ป่า
 - xiii. ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนในการจัดการที่ดินเสื่อมโทรมสำหรับการจัดการที่ดินอย่างยั่งยืนเพื่อสนับสนุนการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

D9. ส่งเสริมความยั่งยืนของทรัพยากรน้ำจืด

39. เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์: ส่งเสริมความยั่งยืนของทรัพยากรน้ำจืด โดยให้ความเชื่อมั่นในเรื่องการเข้าถึงทรัพยากรน้ำอย่างเท่าเทียมกัน และคุณภาพที่ได้รับการยอมรับได้ในปริมาณที่เพียงพอ เพื่อรองรับความต้องการของประชาชนอาเซียน

มาตรการ:

- i. สถานต่อการดำเนินการตามแผนงานยุทธศาสตร์อาเซียนว่าด้วยการจัดการทรัพยากรน้ำ
- ii. พยายามที่จะลดจำนวนประชากร ที่ไม่สามารถเข้าถึงน้ำดื่มปลอดภัยให้เหลือเพียงครั้งเดียวภายในปี 2553
- iii. จัดการทรัพยากรน้ำอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพื่อให้สามารถให้บริการน้ำดื่มได้อย่างเพียงพอภายในปี 2558
- iv. ส่งเสริมการดำเนินการจัดการลุ่มแม่น้ำอย่างบูรณาการภายในปี 2558
- v. ส่งเสริมการตระหนักรับรู้และการเป็นหุ้นส่วนเพื่อเสริมสร้างการจัดการทรัพยากรน้ำอย่างบูรณาการ
- vi. ส่งเสริมความร่วมมือระดับภูมิภาคว่าด้วยมาตรการและโครงการอนุรักษ์น้ำ รวมทั้งนวัตกรรมทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในการปรับปรุงคุณภาพและการจัดหา

D10. การตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิอากาศและการจัดการต่อผลกระทบ

40. เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์: ส่งเสริมความร่วมมือระดับภูมิภาคและระหว่างประเทศ เพื่อแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิอากาศ รวมทั้งผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม สุขภาพและสิ่งแวดล้อมในรัฐสมาชิกอาเซียน โดยดำเนินมาตรการในการบรรเทาและการปรับตัวบนพื้นฐานของหลักความเป็นธรรม ความยืดหยุ่น การมีประสิทธิภาพและความรับผิดชอบร่วมกัน และแตกต่างกัน ตามขีดความสามารถ รวมทั้งสะท้อนสถานะที่แตกต่างทางสังคมและเศรษฐกิจของแต่ละประเทศ

มาตรการ:

- i. ส่งเสริมความเข้าใจร่วมกันของอาเซียนว่าด้วยเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและ (เท่าที่เป็นไปได้) มีส่วนร่วมในความพยายามและทำที่ร่วมกันในการจัดการประเด็นเหล่านี้
- ii. ส่งเสริมความพยายามในการจัดทำข้อริเริ่มการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ (เอชีซีไอ)
- iii. ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ด้านการวิจัยและพัฒนาทางวิทยาศาสตร์ (อาร์แอนด์ดี) การถ่ายทอดเทคโนโลยีและแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดในการปรับตัวและมาตรการลดผลกระทบ และส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

- iv. สนับสนุนให้ประชาคมโลกมีส่วนร่วมและช่วยสนับสนุนความพยายามของอาเซียนในเรื่องการปลูกป่า และฟื้นฟูผืนป่ารวมทั้งเพื่อลดปริมาณการตัดไม้ทำลายป่า และการทำให้ป่าเสื่อมสภาพ
- v. พัฒนาศาสตร์ระดับภูมิภาคเพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการปรับตัวสำหรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ก่อให้เกิดคาร์บอนต่ำ และส่งเสริมการตระหนักรับรู้ของสาธารณชนเพื่อจัดการผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศ
- vi. เสริมสร้างการประสานงานระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนและประเทศคู่เจรจาในการจัดการภูมิอากาศที่เกี่ยวข้องกับภัยพิบัติและ โครงการการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ
- vii. พัฒนาระบบสังเกตการณ์ในระดับภูมิภาคเพื่อตรวจสอบผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศที่เป็นภัยต่อระบบนิเวศในอาเซียน
- viii. สนับสนุนการจัดทำนโยบายระดับภูมิภาค การศึกษาทางวิทยาศาสตร์ และสาขาที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยดำเนินการให้เป็นไปตามอนุสัญญาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและอนุสัญญาที่เกี่ยวข้อง
- ix. ส่งเสริมการตระหนักรับรู้และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการปกป้องสุขภาพมนุษย์จากผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- x. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมขององค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน องค์กรเอกชน และชุมชนในการจัดการกับผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

- xi. ส่งเสริมยุทธศาสตร์เพื่อทำให้เกิดความเชื่อมั่นว่าข้อริเริ่มที่นำไปสู่ประชาคมอาเซียนที่มีเศรษฐกิจที่ดีและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงความร่วมมือที่ต่างฝ่ายต่างได้ประโยชน์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

D11. ส่งเสริมการบริหารจัดการป่าไม้ที่ยั่งยืน (เอสเอฟเอ็ม)

- 41. เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์: ส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ในภูมิภาคอาเซียนอย่างยั่งยืนและขจัดกิจกรรมที่ไม่ยั่งยืน รวมถึงการดำเนินการปราบปรามการลักลอบตัดไม้ที่ผิดกฎหมายและการค้าที่เกี่ยวข้องอื่นๆ โดยการเสริมสร้างขีดความสามารถ การถ่ายโอนเทคโนโลยีและส่งเสริมการตระหนักรับรู้และส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมายและธรรมาภิบาล

มาตรการ:

- i. ดำเนินการตามแผนงานยุทธศาสตร์ของมาตรการความร่วมมือของอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านป่าไม้ ปี 2548-2553
- ii. สนับสนุนการวางแผนเรื่องสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนและการจัดการเรื่องป่าในอาเซียน
- iii. เสริมสร้างการจัดการสังคมและวัฒนธรรมในด้านปัญหาการลักลอบตัดไม้ที่ผิดกฎหมายและการค้าที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการจัดการขจัดความยากจนและการปฏิบัติที่ผิดกฎหมาย เช่น การคอร์รัปชันและการฟอกเงิน

- iv. สนับสนุนข้อริเริ่มระดับโลกและระดับภูมิภาคในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการตัดไม้ทำลายป่าและการแผ้วถางป่า และเพื่อส่งเสริมการปลูกป่า และฟื้นฟูพื้นที่ป่าภายใต้ความพยายามของกลไกการพัฒนาที่สะอาด (ซีดีเอ็ม) เพื่อกำหนดแรงจูงใจและความช่วยเหลือที่เหมาะสมระหว่างประเทศ
- v. สนับสนุนข้อริเริ่มระดับภูมิภาคที่เกี่ยวกับป่าไม้ เช่น ข้อริเริ่มเรื่องการปลูกป่าในใจกลางบอร์เนียว ทุ่งส่วนป่าแห่งเอเชีย และเครือข่ายเอเชีย-แปซิฟิก เพื่อการจัดการและการฟื้นฟูป่าอย่างยั่งยืนรวมทั้งความพยายามระดับโลก เช่น ป่าไม้ 11 เวที
- vi. เสริมสร้างขีดความสามารถและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ รวมทั้งการวิจัยและการพัฒนาด้านป่าไม้เพื่อบรรลุนโยบายการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน (เอสเอฟเอ็ม)
- vii. เสริมสร้างความร่วมมือในอาเซียนและร่วมกันจัดการปัญหาเรื่องป่าไม้ทั้งในระดับภูมิภาคและระหว่างประเทศเพื่อมีส่วนร่วมในการพัฒนาทุ่งส่วนระดับโลกเพื่อการพัฒนา
- viii. ส่งเสริมการจัดการป่าไม้ รวมทั้งการดำรงชีวิตในชุมชนที่อยู่ในบริเวณป่าและพื้นที่รอบๆป่าให้มีส่วนร่วมเพื่อความยั่งยืนของป่าไม้และความเจริญรุ่งเรืองของประชาชน
- ix. ส่งเสริมการจัดแนวปฏิบัติการที่ไม่ยั่งยืนและที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่ผิดกฎหมาย

- x. เสริมสร้างการดำเนินการเรื่องการบังคับใช้กฎหมายด้านป่าไม้และธรรมชาติเพื่อบรรลุการจัดการทรัพยากรป่าไม้อย่างยั่งยืนและเพื่อช่วยสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนแห่งสหประชาชาติ รวมทั้งการจัดและการต่อสู้กับกระบวนการลักลอบตัดไม้ผิดกฎหมายและการค้าที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการจัดแนวปฏิบัติที่ผิดกฎหมายเช่นในเรื่องคอร์รัปชันและการฟอกเงิน
- xi. ดำเนินการตามแผนงานในการบังคับใช้กฎหมายเพื่อเสริมสร้างป่าและธรรมชาติในอาเซียน ปี 2551-2558

E. การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน

- 42. อัตลักษณ์อาเซียนเป็นพื้นฐานด้านผลประโยชน์ของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเป็นตัวแทนร่วมกัน จาริต ค่านิยม และความเชื่อ รวมทั้งความปรารถนาในฐานะประชาคมอาเซียน อาเซียนจะส่งเสริมตระหนัก และมีค่านิยมร่วมกันในความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันท่ามกลางความแตกต่างในทุกชั้นของสังคม
- E1. ส่งเสริมการตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียนและความรู้สึกของการเป็นประชาคม
- 43. เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์: สร้างความรู้สึกของความเป็นเจ้าของ และการรวมกันเป็นเอกภาพท่ามกลางความหลากหลายและส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนในเรื่องวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ ศาสนาและอารยธรรม

มาตรการ:

- i. ทบทวนและพัฒนาแผนงานการประชาสัมพันธ์ใหม่ในระดับภูมิภาคและระดับชาติในประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อสนับสนุนอัตลักษณ์อาเซียนและความพยายามในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียน
- ii. สนับสนุนให้กรอบความร่วมมือรายสาขาต่างๆ เพิ่มพูนความพยายามในการส่งเสริมอัตลักษณ์อาเซียนและการตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียน รวมทั้งเสริมสร้างบทบาทเจ้าหน้าที่อาวุโสผู้รับผิดชอบด้านสนเทศ (ซอมรี) การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสว่าด้วยวัฒนธรรมและศิลปะ (ซอมกา) และคณะกรรมการอาเซียนด้านวัฒนธรรมและสนเทศ (ซีไอซีไอ) ในการส่งเสริมเรื่องอัตลักษณ์อาเซียนและการตระหนักรู้
- iii. ดำเนินการประสานการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ อุปกรณ์การออกอากาศและสื่อมัลติมีเดียเกี่ยวกับอาเซียน เพื่อให้หน่วยงานประชาสัมพันธ์ของรัฐและหน่วยงานเอกชนในแต่ละประเทศผลิตและแจกจ่าย โดยเริ่มตั้งแต่ปี ค.ศ. 2009
- iv. ร่วมมือกับสื่อมวลชนในการส่งเสริมโครงการและรายการอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับอาเซียน รวมทั้งเรื่องมรดกทางวัฒนธรรมและศิลปะอาเซียน และงานของคณะกรรมการอาเซียนด้านวัฒนธรรมและสนเทศ
- v. เพิ่มพูนการแลกเปลี่ยนสื่อมวลชนและการสร้างเครือข่ายบุคลากรด้านสื่อสารมวลชนระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนและระหว่างอาเซียนกับประเทศคู่เจรจา

- vi. สนับสนุนกิจกรรมในโรงเรียนในการส่งเสริมการตระหนักรับรู้เกี่ยวกับอาเซียน เช่น การให้ความสำคัญกับการจัดงานวันอาเซียนเป็นประจำทุกปี
- vii. ริเริ่มการจัดตั้งการเชื่อมโยงระหว่างเมืองใหญ่และเมืองเล็กของอาเซียน โดยเฉพาะเมืองที่มีศิลปวัฒนธรรมและมรดกทางวัฒนธรรม
- viii. สนับสนุนการดำเนินงานของมูลนิธิอาเซียนในการส่งเสริมอัตลักษณ์อาเซียน การตระหนักรับรู้และการปฏิสัมพันธ์ระหว่างประชาชนทั้งในอาเซียนและระหว่างอาเซียน มิตรประเทศ และประเทศคู่เจรจา
- ix. ส่งเสริมงานกีฬาอาเซียนในชื่อของภาครัฐและภาคเอกชน เช่น ซีเกมส์ และพาราเกมส์
- x. สนับสนุนการใช้เพลงประจำอาเซียน และสัญลักษณ์อาเซียนอื่นๆ เพื่อส่งเสริมการตระหนักรับรู้เกี่ยวกับอาเซียนในประเทศสมาชิกอาเซียน
- xi. สนับสนุนการจัดตั้งสมาคมอาเซียนในระดับชาติเพื่อส่งเสริมการตระหนักรับรู้เกี่ยวกับอาเซียนในประเทศสมาชิกอาเซียน
- xii. สนับสนุนการเสริมสร้างความเข้าใจอย่างลึกซึ้งและการยอมรับระหว่างประชาชนอาเซียนที่ลึกซึ้ง โดยผ่านการเจรจาหารือในเรื่องความเชื่อที่ต่างกันและการประชาสัมพันธ์ผลการหารือที่สำคัญตามสื่อต่างๆ
- xiii. ส่งเสริมวัฒนธรรมในการยอมรับในหมู่เจ้าหน้าที่สื่อมวลชนเกี่ยวกับความหลากหลายทางวัฒนธรรม ศาสนา และเชื้อชาติของอาเซียน โดย

จัดการหารือระหว่างสื่อมวลชนอาเซียนร่วมกับองค์การระหว่างประเทศ

- xiv. ส่งเสริมการใช้และขีดความสามารถในการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีทางด้านสื่อสารใหม่ อาทิ การออกอากาศทางดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียนและอัตลักษณ์อาเซียน และการอำนวยความสะดวกให้กับการประสานงานของอุตสาหกรรมด้านสื่ออาเซียน เพื่อเป็นตัวอย่างของวัฒนธรรม การพัฒนาและความสามารถของประเทศสมาชิกอาเซียน
- xv. เสริมสร้างขีดความสามารถระดับชาติในการอนุรักษ์และการส่งเสริมมรดกโสศทัศน์
- xvi. สนับสนุนการมีส่วนร่วมของบรรณาธิการสื่อมวลชนต่างๆ โดยจัดการประชุมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเสริมสร้างการตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียน
- xvii. สนับสนุนความร่วมมือและการสร้างเครือข่าย รวมทั้งโครงการแลกเปลี่ยนหนังสือระหว่างห้องสมุดในอาเซียน
- xviii. เผยแพร่วัฒนธรรมอาเซียน ประเพณีทางสังคมและค่านิยม โดยเฉพาะในหมู่เยาวชน โดยผ่านทางสื่อ
- xix. ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนรายการทีวีเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจทางวัฒนธรรมระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน
- xx. ระดมสื่อมวลชนและสถาบันทางด้านวัฒนธรรมเพื่อเผยแพร่และแลกเปลี่ยนข้อมูลทางด้านวัฒนธรรมอาเซียน พัฒนาการ ความสำเร็จ ประโยชน์ และวัตถุประสงค์ ให้ประชาชนรับทราบ

- xxi. สนับสนุนการแลกเปลี่ยนเยาวชน เช่น การจัดค่ายเยาวชน และกิจกรรมที่คล้ายคลึงกันเพื่อส่งเสริมการแสดงศิลปะและวัฒนธรรมของอาเซียน การตระหนักรับรู้เกี่ยวกับอาเซียนและความรู้สึกเป็นประชาคม
- xxii. บรรลุการศึกษาเกี่ยวกับศิลปะและวัฒนธรรมของอาเซียน รวมทั้งค่านิยมในหลักสูตรการศึกษาของโรงเรียน

E2. การอนุรักษ์และส่งเสริมมรดกทางวัฒนธรรมของอาเซียน

- 44. เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์: ส่งเสริมการสงวนและอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของอาเซียน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาคมว่าจะส่งเสริมความตระหนักรับรู้และความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ที่เป็นเอกลักษณ์ของภูมิภาค และความคล้ายคลึงกันทางวัฒนธรรมและความแตกต่างทางวัฒนธรรมของประเทศสมาชิก รวมทั้ง เพื่อปกป้องความเป็นเอกลักษณ์ของมรดกทางวัฒนธรรมของอาเซียนในภาพรวม

มาตรการ:

- i. พัฒนาและปรับปรุงกฎระเบียบภายในประเทศและกลไกระดับภูมิภาคในการปกป้อง รักษาและส่งเสริมมรดกทางวัฒนธรรมของอาเซียนและประเพณีที่ยึดถือปฏิบัติอยู่ของประเทศสมาชิกอาเซียน ภายในปี 2558
- ii. จัดทำเอกสารและรวบรวมรายชื่อมรดกทางวัฒนธรรมของอาเซียนเข้าด้วยกัน

- iii. ให้มีการประเมินความเสี่ยงและมีการจัดทำแผนรองรับกรณีฉุกเฉินในการบูรณะมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญทั่วอาเซียน ส่งเสริมการศึกษาอารยธรรมของอาเซียนโดยการประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ด้านวัฒนธรรมของอาเซียนและสมาชิกของเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน
- iv. ส่งเสริมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและการพัฒนาอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องโดยการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่วัฒนธรรมอาเซียนและเจ้าหน้าที่การท่องเที่ยวและภาคเอกชน
- v. เสริมสร้างขีดความสามารถและการลงทุนมนุษย์ในการจัดการมรดก โดยจัดให้มีการฝึกอบรม การจัดสัมมนา การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ การประชุมระหว่างประเทศ และอื่นๆ
- vi. ทำการศึกษาเรื่องการจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมอาเซียนในประเทศอาเซียน และในประเทศคู่เจรจา
- vii. อนุรักษ์และพัฒนาหมู่บ้านหัตถกรรมดั้งเดิมและอาชีพในชนบท โดยเฉพาะในชนกลุ่มน้อย
- viii. พัฒนาศักยภาพระดับชาติในการส่งเสริม การจัดการ และการรักษามรดกทางวัฒนธรรมดั้งเดิมและที่ไม่ใช่วัฒนธรรมดั้งเดิม เช่น การผลิตโสตทัศนอุปกรณ์
- ix. สนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม โดยผ่านสื่อมวลชน

- x. ส่งเสริมการปกป้องสมบัติทางวัฒนธรรมจากการลักขโมย การค้าและธุรกิจผิดกฎหมาย หรือการเคลื่อนย้ายอย่างผิดกฎหมายในอาเซียนและนอกอาเซียน
- xi. ส่งเสริมความร่วมมือในระดับภูมิภาคในเรื่องการได้มา การอนุรักษ์ และการใช้เอกสารสำคัญทางประวัติศาสตร์
- xii. การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลที่มีประสิทธิภาพหรือที่จัดเก็บบันทึกและเอกสารสำคัญของสำนักเลขาธิการอาเซียน
- xiii. แลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดและผู้เชี่ยวชาญทางด้านเอกสารสำคัญทางประวัติศาสตร์และการจัดการเก็บบันทึก และ
- xiv. พุ่มไฟกความสามารถและส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ท่ามกลางนักคิดของอาเซียน ศิลปินและสื่อที่ให้ความสนใจในด้านมรดกเพื่อช่วยอนุรักษ์ และส่งเสริมความหลากหลายทางวัฒนธรรมของอาเซียน ในขณะเดียวกันช่วยเสริมสร้างอัตลักษณ์อาเซียนในระดับภูมิภาค รวมทั้งปลูกฝังการตระหนักรับรู้เกี่ยวกับอาเซียนให้กับประชาชน

E3. ส่งเสริมการสร้างสรรค์ด้านวัฒนธรรมและอุตสาหกรรม

- 45. เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์: ส่งเสริมอัตลักษณ์อาเซียนและการดำรงอยู่ร่วมกันของอาเซียน โดยการสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม และการส่งเสริมและร่วมมือกันในอุตสาหกรรมด้านวัฒนธรรม

มาตรการ:

- i. ส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมโดยการประสานงานและการสร้างเครือข่ายระหว่างวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทางด้านวัฒนธรรม (เอสเอ็มซีเอส)
- ii. ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมทางด้านวัฒนธรรมโดยการแลกเปลี่ยนความรู้และแนวปฏิบัติที่ดีที่สุด โดยเคารพอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมที่เป็นแบรนด์ระดับชาติ
- iii. พัฒนาและสนับสนุนความสามารถของเยาวชนที่มีความคิดสร้างสรรค์ในเรื่องวัฒนธรรมและศิลปะ
- iv. ส่งเสริมโอกาสแบบเปิดกว้างมากขึ้นแก่เยาวชนและประชาชนทุกภาคส่วนที่มีความคิดสร้างสรรค์ทางด้านวัฒนธรรม รวมทั้งชนกลุ่มน้อย
- v. ส่งเสริมการทำการตลาด และการจำหน่ายสินค้าและบริการทางวัฒนธรรม
- vi. ปรับปรุงขีดความสามารถของสถาบันระดับชาติในการจัดการและพัฒนาอุตสาหกรรมด้านวัฒนธรรมโดยการส่งเสริมการว่าจ้างและการนำวัฒนธรรมท้องถิ่นมาเป็นสินค้าและบริการในตลาดภายในประเทศและระหว่างประเทศ
- vii. สนับสนุนความร่วมมือในอุตสาหกรรมวัฒนธรรมและเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์กับประเทศคู่เจรจาของอาเซียน
- viii. จัดทำโครงการฝึกอบรมร่วม การจัดสัมมนา และการจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการสำหรับเอสเอ็มซีเอสเป็นประจำ และ

- ix. ส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถาบันของภาครัฐและภาคเอกชนในการพัฒนาสถาบันของภาคเอกชนเกี่ยวกับเรื่องเอสเอ็มซีอีเอสโดยจัดการประชุมร่วมกันทุกปี

E4. การมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับชุมชน

- 46. เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์: เพื่อปลูกฝังอัตลักษณ์อาเซียนและสร้างอาเซียนที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลางในการก่อตั้งประชาคมโดยสนับสนุนทุกภาคส่วนให้มีส่วนร่วม

มาตรการ:

- i. ร่วมกับองค์กรเอกชนอาเซียนที่อยู่ในเครือข่ายของอาเซียนในขบวนการสร้างประชาคมอาเซียน
- ii. จัดการประชุมทางด้านสังคมของอาเซียน และการประชุมภาคประชาสังคมอาเซียนทุกปีเพื่อแสวงหาวิธีการที่ดีที่สุดในการหารือ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นสำหรับการหารือและความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพระหว่างอาเซียนกับภาคประชาสังคมของอาเซียน
- iii. แสวงหาแนวทางในการจัดตั้งโครงการอาสาสมัครอาเซียนประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญอาเซียนโดยเน้นเรื่องการพัฒนาชนบทและการช่วยเหลือชุมชนให้ช่วยเหลือกันเองได้ภายในปี 2552
- iv. สนับสนุนอาสาสมัครอาเซียนในการดำเนินภารกิจฉุกเฉินและภารกิจทางด้านมนุษยธรรมโดยให้ได้รับการยอมรับ และ

- v. แบ่งปันเครือข่ายข้อมูลสาธารณะและฐานข้อมูลของอาเซียนเพื่อการเคลื่อนย้ายข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในภูมิภาค

F. การลดช่องว่างทางการพัฒนา

- 47. เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์: เสริมสร้างความร่วมมือเพื่อลดช่องว่างการพัฒนา โดยเฉพาะมิติการพัฒนาด้านสังคม ระหว่างประเทศสมาชิกเก่า 6 ประเทศ และประเทศสมาชิกใหม่ (ซี แอล เอ็ม วี) และในพื้นที่ของอาเซียนที่ถูกลดทิ้ง และด้อยพัฒนา

มาตรการ:

- i. บูรณาการประเด็นด้านการพัฒนาทางสังคมเข้ากับโครงการการพัฒนาและดำเนินการโครงการสำหรับไอเอเอ โดยผ่านกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาค ต่างๆ เช่น การพัฒนาพื้นที่อาเซียนตะวันออก ระหว่างบรูไน อินโดนีเซีย มาเลเซีย และฟิลิปปินส์ (บิมเฟียก้า), โครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (จีเอ็มเอส), ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ อิระวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง ระหว่างกัมพูชา ลาว พม่า ไทย และเวียดนาม (แเอ็คเม็กส), การพัฒนาเศรษฐกิจสามฝ่าย (ไอเอ็มที-จีที), การพัฒนาแนวพื้นที่ตะวันตก-ตะวันออก (อีเว็ท) ระหว่างเวียดนาม ลาว กัมพูชาและตะวันออกเฉียงเหนือของไทย และพม่า, ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาอาเซียน-ลุ่มน้ำโขง (เอเอ็มบีดีซี), การพัฒนาสามเหลี่ยม กัมพูชา, ลาว

- และเวียดนาม (ซีแอลวี) สามเหลี่ยมมรกต กัมพูชา, ลาว และไทย (ซีแอลที) กัมพูชา, ลาว, พม่า และเวียดนาม (ซีแอลเอ็มวี)
- ii. ดำเนินการตามแผนการไอเอไอฉบับที่ 2 ในระหว่างปี 2552 - 2558
 - iii. ประเทศอาเซียนเดิม 6 ประเทศทำการสานต่อการสนับสนุนและความช่วยเหลือสำหรับแผนการไอเอไอฉบับที่ 2
 - iv. สานต่อการระดมทรัพยากรจากประเทศคู่เจรจา สถาบัน และองค์กรระหว่างประเทศระดับภูมิภาคเพื่อแผนการและโครงการไอเอไอฉบับที่ 2 ที่สนับสนุนและช่วยเหลือประเทศซีแอลเอ็มวี
 - v. ให้นำหน่วยงานด้านการพัฒนาในประเทศสมาชิกอาเซียนและประเทศคู่เจรจามีส่วนร่วมในการประเมินการศึกษาเรื่องผลกระทบทางด้านสังคมต่อการรวมตัวของภูมิภาคเพื่อจัดทำนโยบายที่เหมาะสมในการตอบสนองโดยเริ่มต้นในปี 2552
 - vi. รับและดำเนินโครงการสนับสนุนระดับภูมิภาคที่ครอบคลุมด้านเกษตร สัตว์น้ำและการประมง อุตสาหกรรมเกษตร รวมทั้งการพัฒนาชนบท
 - vii. สานต่อการให้ความช่วยเหลือรัฐบาลของประเทศสมาชิกซีแอลเอ็มวีในการเสริมสร้างขีดความสามารถเพื่อพัฒนาและดำเนินนโยบายทางสังคมเพื่อลดและติดตามผลกระทบจากกระบวนการรวมตัวของภูมิภาค
 - viii. จัดทำการศึกษาอย่างครอบคลุมในเรื่องผลกระทบต่อประเทศสมาชิกใหม่อาเซียนอันเป็นผลจากการเร่งรัดการเป็นประชาคมอาเซียนจากปี 2563 เป็น 2558

III. การดำเนินงานและการทบทวนแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

A. กลไกการดำเนินงาน

1. คณะมนตรีประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนจะรับผิดชอบภาพรวมการดำเนินงานของแผนงานและจะทำหน้าที่ประสานงานภายใต้ขอบเขตการปฏิบัติงานของตน รวมถึงประเด็นที่คาบเกี่ยวกับคณะมนตรีด้านอื่นๆ
2. คณะทำงานอาเซียนระดับรัฐมนตรีทุกคณะหรือคณะทำงานที่เทียบเท่า จะรับผิดชอบในการสร้างความมั่นใจว่าจะมีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพขององค์ประกอบมาตรการและพันธกรณีในแผนงาน โดยจะบรรจุไว้ในแผนงานที่เกี่ยวข้อง จะระดมทรัพยากร เพื่อการดำเนินการและจะดำเนินข้อริเริ่มระดับชาติเพื่อให้เป็นไปตามพันธกรณี
3. เพื่อสร้างความมั่นใจว่าแผนงานจะมีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ ควรจะต้องมีการดำเนินมาตรการ ดังต่อไปนี้

มาตรการ:

- i. บูรณาการยุทธศาสตร์ เป้าหมายและการดำเนินการของแผนงานเอเอสซีซี โดยบรรจุในแผนงานการพัฒนาระดับชาติ
- ii. พยายามให้สัตยาบันความตกลงอาเซียนที่เกี่ยวข้องภายในระยะเวลาที่สอดคล้องกับกระบวนการภายในของแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียน

- iii. ร่วมกับประเทศคู่เจรจา ภาคเอกชน องค์กรภาคประชาสังคมและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มั่นใจว่ามาตรการที่ได้ตกลงไว้จะปฏิบัติทันเวลา
 - iv. กำหนดและดำเนินการตามโครงการศึกษาและการฝึกอบรมเฉพาะในประเด็นด้านหรือหัวข้อต้องมีการวิเคราะห์ และการสนับสนุนในด้านการเสริมสร้างขีดความสามารถ
 - v. เสริมสร้างขีดความสามารถของสำนักเลขาธิการอาเซียนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประชาคมด้านสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน
 - vi. เสริมสร้างขีดความสามารถของแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียน โดยเฉพาะในด้านการวิจัยและการพัฒนาทุนมนุษย์
 - vii. จัดทำโครงการเสริมสร้างขีดความสามารถที่เหมาะสมเพื่อช่วยประเทศสมาชิกใหม่ในการบรรลุเป้าหมายเอเอสซีซี
4. เลขาธิการอาเซียนจะรายงานความคืบหน้าของการดำเนินงานตามแผนของเอเอสซีซีให้กับที่ประชุมคณะมนตรีและรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง และที่ประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนรับทราบ
- B. การระดมทุน**
5. แหล่งเงินทุน ความเชี่ยวชาญ การวิจัย และการเสริมสร้างขีดความสามารถสำหรับการดำเนินงานของแผนงาน จะถูกระดมจากแหล่งต่างๆ ดังต่อไปนี้
- ก. ประเทศสมาชิกอาเซียน

- ข. ประเทศคู่เจรจา ประเทศหุ้นส่วนเฉพาะด้าน และประเทศหุ้นส่วนด้านการพัฒนา
- ค. สถาบันในภูมิภาคและสถาบันระหว่างประเทศโดยเฉพาะธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย (เอดีบี) ธนาคารโลก (ไอเอฟซี) และสหประชาชาติ
- ง. มุขนิธิในภูมิภาคและระหว่างประเทศ และ
- จ. ภาคเอกชน

C. ยุทธศาสตร์การประชาสัมพันธ์

6. ความสำเร็จในการสร้างประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนต้องการการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกระบวนการรวมตัวของอาเซียน จึงต้องการโครงการประชาสัมพันธ์ที่ดีในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับเอเอสซีซีในประเทศสมาชิกอาเซียน รวมทั้งให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรอบข้างประชาคมสังคมและวัฒนธรรม และประชาชนอาเซียนได้รับทราบความคืบหน้าของการสร้างประชาคม

มาตรการ:

- i. เริ่มแผนประชาสัมพันธ์อย่างครอบคลุมเพื่ออธิบายแก่เจ้าหน้าที่รัฐ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญ และสาธารณชนทั่วไปเกี่ยวกับเป้าหมายผลประโยชน์ และความท้าทายของเอเอสซีซี
- ii. ดำเนินกิจกรรมในการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นแบบเปิด และการแบ่งปันข้อมูลในการดำเนินการของเอเอสซีซี

- iii. ประเทศสมาชิกจัดตั้งกลไกในระดับประเทศเพื่อรายงานผลและกระบวนการรวมตัวเป็นประจำ
- iv. พัฒนาเว็บไซต์ประชาสัมพันธ์เอเอสซีซีซี เพื่อเป็นช่องทางเพิ่มเติมในการเข้าถึงประชาคมนี้นางกว้าง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถสะท้อนความเห็นข้อริเริ่มด้านสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

D. กลไกการทบทวน

- 7. สำนักเลขาธิการอาเซียนจะทำหน้าที่ติดตามและทบทวนเพื่อสร้างความเชื่อมั่นว่ากิจกรรมต่างๆ สามารถตอบสนองความต้องการและความเร่งด่วนของอาเซียน
- 8. สำนักเลขาธิการอาเซียนจะพัฒนาและจัดทำตัวชี้วัด ระบบการติดตามและการประเมินความคืบหน้าการดำเนินงานตามที่กำหนดไว้ในแผนงานของ เอเอสซีซีซี
- 9. การทบทวนกลางรอบของการดำเนินการตามแผนงานเอเอสซีซีซี สามารถจัดให้มีขึ้นได้ตามความจำเป็น โดยจะคำนึงถึงเรื่องการเปลี่ยนแปลงในภูมิภาคและสภาพแวดล้อมของโลก

asean

ข้อความต่อท้าย

- ¹ ไม่มีส่วนใดของข้อความในแผนงานเอเอสซีซีฉบับนี้ขัดแย้งกับหลักการโดยทั่วไปที่ปรากฏอยู่ในปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิของแรงงานย้ายถิ่นฐาน
- ² เรื่องนี้ให้ถือปฏิบัติกับรัฐสมาชิกอาเซียนซึ่งเป็นภาคีของความตกลง

asean

อภิธานศัพท์

เอ

เอเชียปี	:	ศูนย์อาเซียนว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ
เอเชียซีเอสเอ็ม	:	การประชุมอาเซียนว่าด้วยกิจการพลเรือน
แอ็คเม็กส	:	ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิระวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง
เอดี	:	การพัฒนาทางเลือก
เอดีบี	:	ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย
เออีอีเอพี	:	แผนปฏิบัติการสิ่งแวดล้อมศึกษาอาเซียน
เออีอีไอดี	:	ฐานข้อมูลสิ่งแวดล้อมศึกษาอาเซียน
เออีไอซี	:	ศูนย์ข้อมูลแผ่นดินไหวแห่งอาเซียน
เอเอฟเอสอาบี	:	คณะกรรมการสำรองอาหารเพื่อความมั่นคงอาเซียน
เอเอชเอ	:	ศูนย์ช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมอาเซียน
เอไอดีเอส	:	โรคมุมิคุ้มกันบกร่อง
เอพีเอ็มไอ	:	ข้อริเริ่มในการจัดการป่าพรุ
เอพีเอสอีดี	:	ยุทธศาสตร์เอเชียแปซิฟิกสำหรับโรคอุบัติใหม่
เออาร์-ซีดีเอ็ม	:	การปลูกป่าและฟื้นฟูป่าภายใต้กลไกการพัฒนาที่สะอาด
เออาร์ซี	:	ศูนย์ทรัพยากรอาเซียน
อาเซียน	:	สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
เอเอสเอ็มซี	:	ศูนย์อุดมศึกษาเฉพาะทางอาเซียน

asean

- เอเอสซีซี : ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน
- เอีส์เน็ต : เครือข่ายด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในอาเซียน
- เอยูเอ็น : เครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน
- เอวีเอส : สถาบันวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเสมือนจริงอาเซียน

บี

- บีซีเอซี-เอสอีเอ : ศูนย์ภูมิภาคอนุสัญญาบาเซลเพื่อการฝึกอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยีภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
- บิมเพียก้า : เขตเศรษฐกิจอาเซียนตะวันออก บรูไน อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์

ซี

- แคม : การแพทย์ทางเลือก
- ไซเตส : อนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดพันธุ์สัตว์ป่าและพืชป่าใกล้สูญพันธุ์
- ซีแอลเอ็มวี : กัมพูชา, ลาว, พม่า, เวียดนาม
- ซีแอลที : กัมพูชา, ลาว และไทย
- ซีแอลวี : กัมพูชา, ลาว, เวียดนาม
- ซีไอซีไอ : คณะกรรมการด้านวัฒนธรรมและสนเทศ
- ซีเอสอาร์ : ความรับผิดชอบขององค์กรธุรกิจต่อสังคม

asean

อ

- ออี : สิ่งแวดล้อมศึกษา
- อเอสดี : การพัฒนาที่ยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม
- อเอสที : เทคโนโลยีที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- อวีเอก : เส้นทางระเบียงเศรษฐกิจแนวตะวันออก-ตะวันตก

เอฟ

- เอฟซีทีซี : กรอบอนุสัญญาว่าด้วยการควบคุมยาสูบ

จี

- แก็ด : เพศกับการพัฒนา
- จีเอ็มเอส : โครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาค
กลุ่มแม่น้ำโขง

เอช

- เอชไอวี : ไวรัสที่ทำให้ลายภูมิคุ้มกันของมนุษย์

ไอ

- ไอซีที : เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- ไอเอฟซี : ความร่วมมือทางการเงินระหว่างประเทศ

asean

ไอเอ็มที-จีที : สามเหลี่ยมเศรษฐกิจอินโดนีเซีย มาเลเซีย ไทย

เอ็ม

เอ็มอีเอ : ความตกลงพหุภาคีด้านสิ่งแวดลอม

เอ็มดีจี : เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ

เอ็น

เอ็นดีจี : การลดช่องว่างการพัฒนา

เอ็นจีไอ : องค์กรที่มีไช่ของรัฐบาล

โอ

โอชเน็ต : เครือข่ายความปลอดภัยและอาชีวอนามัยของอาเซียน

พี

พีพีอี : อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล

คิว

คิวเอ : การประกันคุณภาพ

ที

ทีเอ็ม : ยาแผนโบราณ

asean

เอส

- เอสแอนด์ที : วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- ซีมีโอ : องค์การความร่วมมือของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการในภาคพื้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
- เอสเอฟเอ็ม : การจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน
- ชลอม : การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านแรงงาน
- เอสเอ็มซีอี : ธุรกิจด้านวัฒนธรรมขนาดกลางและขนาดย่อม
- ซอมคา : การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านวัฒนธรรมและศิลปะ
- ซอมรี : เจ้าหน้าที่อาวุโสสารนิเทศอาเซียน

ที

- เทโย : โครงการฝึกอบรมเยาวชนที่ประสบความสำเร็จ

ยู

- ยูเอ็น : สหประชาชาติ

ดับเบิลยู

- เว็น : เครือข่ายปราบปรามการค้าลักลอบค้าสัตว์ป่า